

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto VIII.

Ljubljana, 12. novembra 1936

Štev. 45.

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29/1. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov v Ameriki 2 1/2 dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

Laž pri nas nima mesta...

Danes objavljamo na tem mestu enega izmed najzanimivejših dopisov, kar smo jih dobili na naš uvodnik o lažanju.

Zelo zadovoljna in srečna sem v svojem, že več let trajajočem zakonu, kot mati dveh otrok.

Citala sem tožbo drugih žensk, ki naštevajo vzroke nesrečne ljubezni. Nesreča in smola drugih žensk mi je Mogoče bi danes tudi jaz govorila tako, ako me ne bi bilo pripeljalo do sreče nekaj nenavadnega.

Imela sem odlične, premožne starše in tudi odlično službo. Zato sem zašla tudi v odlične družbe, kjer mi je bil vstop zmerom prost.

Sramežljivost, deloma prirojena, deloma privzgojena po starših, me je obvarovala pred nepremišljenimi koraki. Nesreča in smola drugih žensk mi je pa dala povoda za globoko in trezno razmišljanje. Imela sem nekaj prihrankov, nekaj so mi pa še starši dodali.

V naših, srbskih in nemških listih sem večkrat brala oglase astrologov in sem se odločila za nekega, ki ne oglašja, ker ima astrologijo za postranski poklic, največ ljudem na ljubo. Zahteval je točne rojstne podatke, mo- je in mojih oboževalcev. Nekateri so mi jih dali, drugi so se mi pa smejali.

Astrolog je primerjal njih usodo z mojo in mi priporočil za moža tistega, ki mi je bil najmanj všeč, ker ni bil v družbi nič interesanten in ne športnik. Ker mi je pa astrolog drugače mnogo uganil, sem videla, da je v svoji stroki pošten, vreden in zmožen, in sem mu verjela še to.

Minili so meseci, kavalirja sem pa vzbujala zelo počasi in v negotovem prepričanju; a potem se je ljubezen poglobila in astrologova napoved se je uresničila.

Nisem mu nič govorila o svojem imetju, on meni tudi le malo, in izleti so bili turistični, strogo moralni in solidni. Povabil me je v stanovanje na ogled. Ni bila to samska soba, ampak družinsko stanovanje, opremljeno z vsem, čakačje samo še žene. Nato smo vse hitro uredili za poroko — in danes ne najdem besedice pritožbe!

Sama od sebe bi se za tega moža nikoli ne bila odločila. V zakonu vidim in čutim, koliko so vredne lepe lastnosti moža, ki jih moderne ženske tako smešijo. Ni dosti, če je zakonska dvojica poštena in resnično ljuba; za zakonsko skupnost mora biti res naravna podlaga in ta odpravi morebitne hibe. Jaz sem se odvadila v zakonu mnogih kapric brez njegovih opominov, on pa tudi ustreza vsem mojim željam, tako da mu jih le redko omenim.

Nisem ga marala, a danes ga ne bi zamenjala z nobenim od onih, ki sem si jih nekoč želela. Laži na njem še nisem ugotovila nikoli.

Pripominim se, da imava pri sebi poleg otrok še njegovo staro, postrežbo potrebno teto in mojo zasluzna nezmožno sestro. Njegovi dohodki so zelo skromni, a vendar do danes od svojega imetja še nisem nič porabila. Bogu bodi hvala, da je zdravje! Tudi v družbo in na pošteno zabavo gremo včasih. Laž pri nas nima mesta, ljubezen je zasedla vse prostore in vsa naša srca!

Zadovoljna Metka.

Pripis.

Po pogovoru ima laž kratke noge, a te kratke noge so tako urne, da skačejo okoli resnice vedno tako kakor pajac, in to moti ljudi. Resnica je naklonjena le onemu, ki jo vzljubi in se

Razgled po svetu

Po Rooseveltovem triumfu

800 milijonov brošur, 1200 milijonov din volilnih stroškov. Padanje Madrida. — Ciano na Dunaju

V Ljubljani, 10. nov.

Pričakovanje sveta se je izpolnilo: Franklin Roosevelt bo še za štiri leta vodil usodo Združenih držav. Zmagal je s tako veliko večino, kakor je severnoameriška Unija ne pomni od Washingtonovih dob: dobil je 519 volilnih mož, njegov glavni tekmeč Landon pa komaj 12. Ta zmaga je še mnogo večja kakor leta 1932, čeprav je bila tudi takratna ena izmed najtriumfalnejših v ameriški zgodovini: saj je dobil poslavljajoči se predsednik Herbert Hoover samo 59 glasov.

Triumf letošnjih predsedniških volitev seveda ne velja demokratski stranki, ne njeni politiki, temveč tako rekoč izključno samo njenemu voditelju Rooseveltu: zmagal je politik, ki mu je narod izrekel zaupnico.

Franklin Roosevelt slovi v Ameriki za moža, ki je odločno napravil črto pod prejšnjim sistemom — odločno, a vendar ne brezobzirno; za moža, ki hoče veljati za prvega služabnika naroda in ne za njegovega diktatorja. V štirih letih svojega prvega predsednikovanja

mu temeljito zastudi za zmerom vsaka, tudi najmanjša laž.

Človek, ki živi v lažeh in ljubi družbo lažnivcev, je kakor pilot, ki drvi z letalom proti skalovju, zavitemu v meglo, in ga more rešiti le čudež.

Vse človeštvo obeh spolov in vseh stanov je zapleteno v laži; marsikoga pokvarijo v službah v nepošteno osebo. S tem poteptajo trud, ki ga imajo starši z vzgojo otrok. Tudi moj mož in jaz sva že trpela pod tem pritiskom in zaradi tega zaničevanja, ker sva se upirala nepoštenosti.

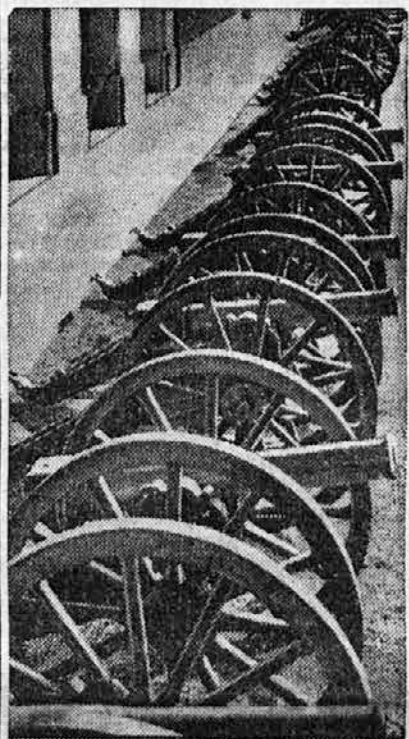
Moja služkinja je dobila pri istem astrologu zagotovilo, da je instinktivno in po naključju srečala pravega in poštenega fanta. Ko je šel k vojakom, jo je prosil, da bi mu za ta čas pošljala denar. In mu je obljubila. Pred odhodom ji je prinesel lepo vsoto prihrankov in ta namen. Pomagala ji bom do čimprejše poroke z lastnimi sredstvi. To je namreč naš edini luksu, da pomagamo potrebnim. V družbo zahajamo zdaj le zato, da jo proučujemo.

Prevzela sem služkinjo, s katero neke dame niso bile zadovoljne, ker so jo preveč zaničevale in so ji zato ubile veselje in smisel za delo. Jaz sem si jo pa kmalu prilagodila in naš dom ji je prava vsestranska šola, kakor sama pravi.

Kdor daje dobre zglede, tudi tedaj, ko ga nihče ne opazuje, je v resnici kremenit značaj in Bog mu govori neposredno. Kdor pa ljubi gluštvo, mu služi le satan, a samo do neke dobe — do poloma. Življenja brez trpljenja pa tako nikjer ni, kajti trpljenje pride tudi brez velikih osebnih in gospodarskih napak.

Pozdravi!

je nekoliko pospravil sledove obupne gospodarske stiske, ki jih je pustil njegov prednik Hoover. Stori bi bil še več, da mu ni dobršnega dela njegovih reform razveljavilo najvišje državno sodišče — tista mogočna ustanova, ki ima nalogo paziti, da se ne krši ustava, pri tem pa zaradi mrtve črke zakona dostikrat ubije dobro, po-

Topove, ki so jih Abesinci leta 1896. po zmagi pri Aduli zaplenili Italijanom, so le-ti zdaj našli v Adis-Abebi in so jih prepeljali v Rim, da so jih tam razstavili.

šteno in koristno delo. (Mimogrede: v tem sodišču sede sami stari, okosteneli gospodje, ki dobro poznajo paragrafe, a znatno manj živli utrip gospodarskega življenja; go-spodje, ki jih volijo na sedem let, in ne na štiri. To se pravi, da gospodje najvišji sodniki, ki so ovrgli nešteto Rooseveltovih reform kot protustavne, tega najbrže ne bi bili storili, če bi bil te reforme izdelal republikanec Hoover, ne pa demokrat Roosevelt; ti sodniki so namreč republikanci, ker jih je postavil še Hooverv režim.)

V novo štiriletko stopa Roosevelt močnejši, dela željniji, bolj z energijo nabit kakor kdaj koli. Zaveda se, da je njegovo delo odobrila narod s svobodnim glasovanjem — v kolikor je pač moči govoriti o svobodnih volitvah v gospodarsko tolikanj komplicirani gmoti, kakor je prostrana USA. Njegovo dosedanje delo je bilo šele uvod, priprava za veliko nalogo, ki ga čaka prihodnja štiri leta. Problem nezaposlenosti je še zmerom veleperč in kočljiv, problem ameriškega kmetarja skoraj nič manj, da omenimo le obe najobčutljivejši točki novodobnih Združenih držav.

»Franklina Roosevelta je izvolil ves narod,« piše »New-York Herald«, organ republikanske, torej premagane stranke. »Vsak spodoben Američan bo priznal, da je zato prezident vreden, da pokažemo vso dobro voljo pri vseh njegovih ustavnih delih. Občudovati moramo njegov pogum in mu želimo mnogo zdravja in uspeha. Možu manjšega formata bi se od tolikšne zmage utegnilo zvrteti v glavi. Toda predsednik Roosevelt je slavil že preveč političnih zmag — triumfal je tudi nad svojo hudo boleznijo (hromostjo) — da mu njegova vest ne bi dala moči, da se obdrži nad svojo osebno ambicijo in nad slavočelnostjo svoje okolice.«

Nekaj zanimivosti o ameriških volitvah in predsednikih.

Republikanski volilni odbor je razdelil vsega skup skoraj 300 milijonov brošur, letakov in propagandnih številč strankarskih listov.

Demokrati so svoje nasprotnike tudi na tem polju potolkli: razdelili so namreč 500 milijonov iz-tisov.

Republikance so stale volitve okoli 9 milijonov dolarjev (400 milijonov din), demokrate pa 3.500.000 dolarjev (160 milijonov din). Če upoštevamo tudi izdatke občin, okrajev in drugih upravnih ustanov, dobimo čedno številko 25 1/2 milijona dolarjev (1200 milijonov din).

Doslej je bila navada, da so se predsedniške volitve vršile novembra, novega predsednika so pa ustoličili šele marca, t. j. štiri mesece po izvolitvi. Pred kratkim je pa ameriški kongres sklenil ustavo v toliko spremeniti, da sme predsednik že januarja priseči. Stara določba je izvirala še iz dobe, ko še ni bilo modernih prometnih sredstev. Prvo Rooseveltovo predsednikovanje se bo torej skrčilo za poldrugi mesec.

Najmanjšo večino je doslej dobil Hayes: zmagal je l. 1876. s 185 glasovi proti 184 nad demokratom Tildnom. Volitev je morala izvesti posebna volilna komisija.

V 20. stoletju si je izvojeval najtežjo zmago Woodrow Wilson leta 1916. proti Hughesu. Uspeh je visel v zraku 24 ur; odločila ga je naposled Kalifornija s 13 volilnimi možmi. Če ne bi bil Wilson v Kaliforniji dobil 4000 glasov več, bi bil prodril Hughes z 267 volilnimi možmi proti 264.

Od izvolitve velikega Abrahama Lincolna pred 76 leti so bili republikanci 56 let na vladi, demokrati pa samo 20 let.

Izračunali so, da so demokrati in republikanci izdali v volilni borbi za radijsko reklamo več ko 7 milijonov dolarjev (300 milijonov din). Obe stranki namreč trdita, da je radio najboljši pripomoček, če hočeš stopiti v neposredni stik z volilci. Toda radio ni nadomestek časnikov, temveč le dragoceno dopolnilo. Izdajatelji časopisov se tega prav dobro zavedajo, saj vedo, da ljudje, ki so kaj slišali v radiu, hočejo to videti še črno na belem v svojem časopisu.

(Podatki po »New-York-Herald«.)

Madrid padel — Madrid ni padel

Nesporno je, da španske nacionalistične čete počasi a nevzdržno prodirajo. Prav tako nesporno je, da so poročila z bojišč hudo nezanesljiva in na moč strankarsko pobarvana.

To se je posebno nazorno pokazalo te dni, ko smo vsak dan iz-

nova doživljali »padanje« in »vstajanje« Madrida. Prvi je novico raznesel drugače zanesljivi londonski Reuter, s pridržkom sicer, da tako proda, kakor je kupil; toda Reuterjeva slava je od abesinske vojne sem nekam obledela, in tako nas njegova raca ne čudi preveč.

Stvar je torej ta, da so Francove čete vdrlle v nekatera madridska predmestja, a so jih milicijski korpi spet vrgli nazaj. Boji se zdaj vrše že nekaj dni z nezasišano srditostjo in z izmenično srečo po prestolniških ulicah in v predmestjih. Socialisti so podminirali več važnih točk in zato se napadalci prav ne upajo naprej; vendar ni dvoma, da branilci ne bodo več dolgo kos moderni oborožbi nacionalističnih čet.

Da bi bilo po padcu Madrida državljanske vojne konec, ni pričakovati; da bodo nade socialistične vlade v končno zmago z izgubo prestolnice znatno splahnele, je na dlani.

Grof Ciano na Dunaju

Italijanski zunanji minister grof Ciano je po obisku v Berlinu prišel na Dunaj. Njegov obisk v avstrijski prestolnici prihaja gotovo bolj od srca kakor berlinski sestanek z Goebbelsom in Neurathom. Kajti ponoviti moramo, kar smo že nekajkrat poudarili: Italija je sedanji Avstriji naravni zaveznik po vsaki ceni — tudi proti Nemčiji; baš proti njej! Obiski v Berlinu utegnejo iti obema diktaturama ta trenutek v račun, trajnega pa od njih ni pričakovati.

Ribbentrop v Londonu

On dan je novi nemški poslanik na angleškem dvoru, Joachim Ribbentrop nastopil svojo novo službo. Angleški listi pišejo, da se jim je predstavil s pompom in leskom, kakor ga izlepa ne pomnijo. Tako je pripeljal s seboj nič manj ko pet avtomobilov, najdražje znamke kajpada in najmodernejše modele. A to še ni vse; celo lastno poslaniško letalo premore njegova »prtljaga«.

Angleži trde, da je Ribbentrop svoj namen dosegl, če je bil njegov namen tak, da dene vse diplomate sveta v koš: ni ga nameč na vsem svetu poslaničnika, ki bi se ponašal z lastnim letalom.

Maginotove utrdbe tudi ob Belgiji

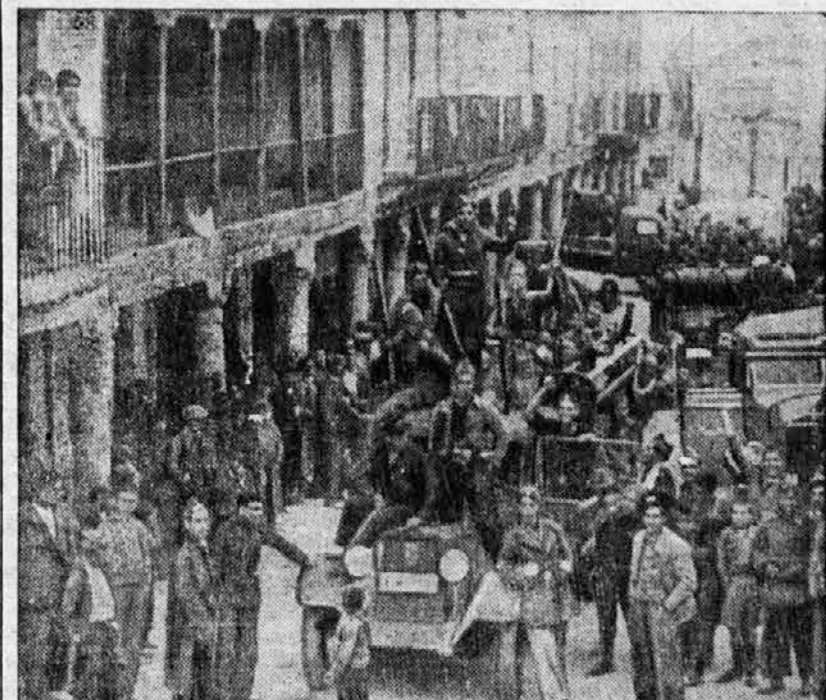
Ker se je Belgija umaknila v nevtralnost in bo prej ali slej razdrla vse vojaške pogodbe s sosedi, se čutijo Francozi na severni meji ogrožene. Prejšnji teden sta si ogledala to mejo vojni minister Daladier in šef generalnega štaba general Gamelin. V zvezi s to inspekcijo so se razširili glasovi, da bo Francija tudi svojo mejo proti Belgiji utrdila s podzemeljskim trdnjavskim pasom, kakor je že utrdila mejo na Renu do švicarskih gor.

Stroški za te utrdbe bi znesli svojih 15 milijard!

Observer

K nemrom v Indiji: slika razdejanja po spopadih med indij in mohamedanci v Bombaya. Mnoge trgovin so demonstranti razbili in opleniili.

Slika Madrida tik pred poslednjim naskokom na prestolnico: tovarni avtomobili, polni milicijskih, hite na fronto.

Kronika preteklega tedna

Milijoni, ki ne ostanejo doma...

Zlata jama angleške družbe v Jugoslaviji

Beograd, 8. nov. Angleška družba »Trepča Mines Limited« je izkazala lani 74 milijonov dinarjev čistega dobička...

Družba ima za 50 let koncesijo za črpanje svinčenih in cinkovih rud v Trepči v Južni Srbiji. Dobički, ki jih žanje pri nas, so velikanski. Tako so

njeni rudniki vrgli v poslovnem letu 1933/34 čistega dobička 38 milijonov dinarjev, predlanskim in lani pa 74 milijonov.

Skoraj ves ta denar gre iz države. Človeku se hudo stori, ko bere take številke. Pa ni pomoči: pogodba je pogodba...

Krvodajalci se organizirajo

Tudi znamenje časa!

Zagreb, 9. nov.

Zagreb postaja velemesto.

To dokazuje tudi novica, ki jo bemo v časopisih: ljudje, ki pokličejo prodajajo svojo kri za transfuzijo bolnikom, prav resno razmišljajo o tem,

da se združijo v posebni organizaciji. Drugače, pravijo, se ne bodo mogli ubraniti »nelojalne« konkurence in izkoriščanja po nepoklicanih ljudeh.

Organizirani krvodajalci bi potem sklenili z zagrebškimi bolnišnicami kolektivno pogodbo.

■ Naši na Westfalskem. Po vsem Westfalskem je v približno 80 slovenskih naselbinah raztresenih do 40 tisoč Slovencev, po večini rudarjev. Gospodarska slika, ki je v Nemčiji leta 1930, vrgla v bedo milijone ljudi, posebno tujcem (med njimi je bilo nešteto naših ljudi) ni prizanesla. Razmere se zdaj obračajo na boljše. Do 75% naših mladih, že v Nemčiji rojenih Slovencev, je v službi. Slovenski rojaki, ki nimajo dela, so pa kot domačini deležni državnih podpor. Tudi pri razdelitvi »zimskih pomoči« ni razlike med domačini in tujci. Svoje domovine in jezika prvi naši westfalski izseljenci niso pozabili. Toda drugi in tretji rod govori materinščino že bolj slabo. Temu so krive izključno nemške šole in drugi vplivi.

■ Veliko povpraševanje po našem bakru. Produkcija bakra v borskem rudniku je izvrstna. Povpraševanje po našem bakru je na svetovnih tržiščih tolikšno, da v Boru do konca aprila prihodnjega leta sploh ne sprejmejo več naročil.

■ Slaba vinska letina na Slovenem. Letošnji vinski pridelek je za 60 do 70% slabši od lanskega. Kakovost vina pa je večidel dobra. Vino izredne kakovosti plačujejo po 5 do 6 dinarjev liter, mošt 14 do 18 stopenjev pa po 250 do 450 dinarja. V vsej državi je letošnji vinski pridelek za nekako 30% slabši od lanskega.

■ Nesreča ne miruje. Pred nekaj dnevi je Jamnikove v Rogatcu zadela huda nesreča. Skrbni gospodar Jamnikove domačije, Perme, je zgodaj zjutraj, ko je bila še tema, stopil v skedenj po seno, da bi nakrmil živino. Zadel se je pa s tako močjo s trebuhom o oje voza, da je bila sleherni pomoč zama. Ugledni gospodar je po nekaj dneh pravega mučenja umrl.

■ Solsko polikliniko v Ljubljani so pričeli graditi. Od 1929. leta sem že teko priprave za zgradbo Solske poliklinike. Denar je bil že v začetku na razpolago, toda vse mogoče ovire so povzročile zastoj. Posamezni oddelki skoristne ustanove so bili začasno spravljeni najprej v paviljonu na vrtu učiteljskega, potem pa v Gledališki hiši. Razumljivo, da taki prostori svojemu namenu niso kaj prida ustrezali. Nova stavba, ki so jo pretekli dnevi začeli graditi v Aškercovi ulici nasproti tehnične srednje šole, bo stala dober pol milijona dinarjev.

■ V Regaljevem gaju, na Gradu je hotel na vernih duh daniti v smrt 20 let stari trgovski poltnik Stanko Z. Dekle, ki si ga je bil izbral, mu ni bilo naklonjeno in fant je segel po lizolu. Pozorni so postali nanj redki spremljalci na Gradu, poklicali so reševalce in tako mlademu človeku rešili življenje.

■ Lesni delavci zahtevajo osemurni delavnik. Preteklo dni se je vršil

Kako odvadite alkoholika neopazno od pijače

Vam pove jugoslovanska izdaja knjige dr. Irvinga, člana društva za uničevanje alkoholizma. Nasveti in recepti domačih sredstev za družine, ki hočejo svoje neopazno odvaditi pijanstva. Dr. Irving ni trgovec in ničesar ne prodaja. Knjigo razpošilja zgolj iz človekoljubnosti

brezplačno

Kdor hoče, lahko priloži v naših znakah din 10— za poštino. Drugih stroškov in carine ni.

Naslov:

Société pr. le combat de l'alcool, dep. 60, Dr. Austin Irving, B. P. 32, Paris — X.

(Na pisma v Pariz nalepite znamko za din 4—.)

nino, o uvedbi obrtniških legitimacij in o spremembah v obrtniškem zakoniku.

■ Dr. Maček v avdienci. Nj. Vis. Knez namestnik Pavle je v nedeljo sprejel na gradu Brdu pri Kranju v avdienci dr. Vladka Mačka.

■ Ciklonski pojavi na našem Jadranu. 4. t. m. je ciklonski vrtnec, imenovan »morska pijavka«, na Pločah pri Cavtatu napravil veliko škodo. Še silnejša »morska pijavka« je zahodno od Lapada uničila oljčne nasade. Vrtnec se je spustil tudi pri Dubrovniku na neko garažo in pokvaril in razmetal avtomobile, ljudje so se pa še o pravem času zavarovali pred njim. Morska pijavka črpa kot velikanska sesalka vodo iz morja, nato jo pa vrže kvišku, da se zlije na zemljo iz oblaka. Še hujša je pijavka na kopnem, ker razdre in poruši vse, kar ji pride na pot.

■ Dela na cesti Ljubljana—Kranj. Lepo napredujejo. Stroški so proračunani na 30 milijonov dinarjev. Načrti za posamezne odseke so zelo širokopotezni, posebno pri popravilu trase sedanje državne ceste. Potrebna bo med drugim naprava nadvoza pri Bitnjah, popraviti bo pa treba tudi smer sedanje ceste in njene vzpone. Vsa dela bodo končana najpozneje do junija 1938.

■ Nova družba za gradnjo cest. V Beogradu se ustanavlja delniška družba za gradnjo cest. Sodeloval bo bržkone tuj kapital z 200.000.000 din in tehnično opremo podjetja.

■ Spet požar v Slovenskih gorah. 6. t. m. je oženil 400 let staro hišo posestnice Alojzije Diemantove v Partinju. Hiša je bila kljub starosti trdna, zgrajena je bila iz hrastovega lesa in znaša škoda 50.000 dinarjev.

■ Kmetje so pobesneli in krvavo obračunali s tatovi. Kakih 30 vaščanov iz Novskega Segca se je nedavno opilo, nato pa navalilo na hišo bratov Culjakov, osumljenih, da krađe kmetom perutnino in poljske pridelke. Od Culjakove domačije so ostale same ruševine, več stanovalcev so morali prepeljati v bolnišnico, enega hlapca so pa kmetje vrgli v vodo, da je utonil. V zapore so odgnali skoraj polovico vaščanov.

■ Nezaposlene reveže sta izkoristila dva prekanjena lopova, ki sta v Zagrebu ustanovila lažno podjetje za posredovanje služb pod imenom »Uranija«. Od svojih žrtv sta izvaljala denar, da jim bosta priiskrbeli službe; seveda o teh službah ni bilo ne duha ne sluha.

■ Hud vihar je zajel jahto kralja Borisa na Črnem morju. Bolgarski kralj je cele štiri ure sam krmaril jahto v viharju. Naposled so vendar pripluli rušilci in kraljevo jahto rešili.

■ Nepreviden kolestar povzročil prežgodnji porod in smrt novorojenčka. V Mariboru je v nedeljo neroden kolestar zavozil v nasečo Heleno Kmetičevo. Žena je kmalu nato predstavnico povila, a je dete koj po porodu umrlo. Kolestar se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

■ Možev odhod jo je tako potrl, da je šla v smrt. Na Brdu pri Viču sta zakonca V. vse do zadnjega živela v miru in soglasju. Pred kratkim je pa mož zaradi nekih razprtij v družini odšel od doma, kakor da se ne misli več vrniti. Žena Marija tega ni mogla preboleti in se je zastrupila s strihlinom. Zdravniki, ki so ga poklicali domači, obupani ženi ni mogli več pomagati.

Cankar v Ameriki

Ameriški Slovenci so dobili iz Slovenije spomenik Ivana Cankarja. Pred kratkim so si ga hoteli ogledati. Toda v repotarnici, kamor so ga bili spravili, ga ni bilo več.

Cankarja so izklesali, ker je naš najljubši sin, ga čez morje odpeljali, vsem rojakom v spomin.

Med deské so ga zabili, mesec dni je tam čepel, zdolgočasil se je revež, in neznano kam odšel.

V strahu so možje pritekli, našli prazen so zaboj: »Če se ta skandal raznese, so dejali, »nam bo joč.«

Cankar pa v veseli družbi z yankkezi lepo kramljal, nam na zdravje vince pije in se nam v pest hahlja.

Smeje se nam Ivan Cankar skozi žalostne oči, in še té besede zase čisto tiho govori:

»Si kdaj stulil, dragi Ivan, da v Ameriki še boš, da se v Fordu bodeš vozil, kakor kak petičen mož?«

Glej, kako postal si slaven! Naj Amerika spozna, da Slovenci so zabavni, vseč jim je — komedija.

Ivan Rob.

Torontski škandal

»Plodnostne« nagrade ne bo!

Žalostne in sramotne posledice milijonske nagrade za mater z največ otroki. — Ali bo sodišče oporoko razveljavilo?

b. c. D. Toronto, 2. novembra.

V prejšnji številki smo priobčili obširen članek o neokusnem plodnostnem tekmovanju v Kanadi; danes naj napišemo tej žalostni burki še njen začasní konec.

Naši bralci se spomnijo, da je bogati Kanadčan Charles Vance Millar razpisal 1. 1926. pol milijona dolarjev nagrade za tisto kanadsko mater, ki bo natanko v desetih letih od njegove smrti spravila največ potomcev na svet.

Predpisani rok je te dni minil in v soboto se je izvršilec Millarove oporoke predstavilo šest mater, vsaka z devetimi otroki, vsaka terjajoča nagrado. In vse bi bile pripravljene nagrado tudi deliti, če mrs. Kenneyjeva ne (tista Kenneyjeva, ki so ji bile enega otroka podgane požrle).

»Če mi ne izplačajo celega zneska,« je vpila, »bom sodniku razpraskala obraz!«

Naj je bil Millarov namen, ko je razpisal nagrado, tak ali tak (povedali smo že, da je bilo ljubezni do bližnjega kaj malo v njem), uspeh njegove ekstravagantne ideje je za zdaj samo ta, da je otroška umrljivost v tekmujocih družinah ekočila na več ko 25%, t. j. presegla je povprečje za več ko 6%! Šest mater, ki se pehajo za nagrado, je rodilo v desetih letih 58 otrok: 20 od njih jih je umrlo, skoraj vsi že koj po rojstvu.

Če štejemo še pred tekmovanjem rojene otroke, jih dobimo 85; od teh jih 55 še živi. Večina od njih so telesno zelo zaostali. Rahitizni in drugače zaznamovani, mnogi med njimi napol bebeli: tak je uspeh bedaste Millarove ideje. Siromaki žive danes tako zanemarjeni in zapušteni, da se

Bogu smili. Ni čudo, ko je bila pa njihovim materam vseh teh deset let v mislih samo fata morgana milijonov in so vse drugo pustile v nemar, moža, otroke in gospodinjstvo, samo da pomnože svoje otroško »bogastvo«.

Mrs. Bagnatova se je bila poročila s 13. letom: v 30 letih je rodila 23 otrok. Enajst jih je umrlo.

»Nisem imela denarja, da bi jih redila,« se je izgovarjala »vrla« mati. »Ker sem se morala venomer pehati za zaslužek, pač ni moja krivda, če jih je nekaj pomrlo.«

Druga tekunica, mrs. Timieckova, je imela deset otrok v desetih letih: dva sta ji umrla.

Mrs. Grazianova je rodila devet otrok v desetih letih; trije so umrli. Mrs. Kenneyjeva, tista ki grozi, da bo sodniku razpraskala obraz, trdi, da je rodila enajst otrok; deset jih še živi, toda sosedje njenemu pripovedovanju nič prav ne verjamejo.

Vse te istorije so druga drugi enake: povsod beda, povsod zaostalost, bolezen, smrt... Naj je Charles Vance Millar dobro ali slabo mislil, njegova ideja je ideja moza. ki je usel iz umobolnice: njen uspeh sta sramota in nezasiščen škandal.

Pokojnikovi sorodniki so bili že koj po njegovi smrti protestirali zoper takšno oporoko. Zdaj so vložili novo tožbo in zahtevajo razveljavitev njenih določb, češ da je bilo to »plodnostno« tekmovanje skrajno nevarno, škodljivo zdravju posameznikov in splošnosti in v živem nasprotju z elementarnimi pravili civiliziranega človeštva.

To je pač najmanj, kar smemo zapisati tudi mi, kronisti te žalostne senzacije — z željo, da bi bilo teh misli tudi sodišče.

Streli o polnoči

Kriminalni roman, ki ga je napisalo življenje

Y. K. Los Angeles, okt.

Polnoč se je bližala, ko sta se zakonca Whittakerjeva vračala z nočnega krokanja v svoj hotel. Pred odhodom sta hitro zvrnila še par cocktailov in mister Whittaker je bil židane volje. Njegova žena je bila dobrih trideset let mlajša od svojega moža, a le-ta je bil videti s svojo vitko postavo in osivelimi sencí še nenavadno mladosten.

»Tako sem srečna, Bob,« je šepetala ona, ko sta stopala proti svojemu domovanju, »tako srečna, da si me za nekaj tednov rešil tega neznosnega Čikaga. Zdaj pa hočem uživati najine počitnice!«

Mister Whittaker je smehljaje se odprl vrata, odložil klubok in rokavice in si prižgal smotko. Njegovo žena je odšla v spalnico. Njena roka je v poltenu iskala stikalo.

Grozotno presenečenje

Zdajci je skozi temo zadonel grozeč glas: »Sém vaš nakit, madam! Sicer bom streljal.«

Medtem ko si je madam Whittakerjeva s tresočo se roko odpenjala nakit, so se za njo neslišno odprla vrata. Skozi špranjo so počili trije streli. Razbojnik je zavpil. Iz njegovega revolverja se je zablskalo in pokadilo.

Mrs. Whittakerjeva se je zgudila na tla. Bila je mrtva.

Ko je prišlo hotelsko osebje, je ležala mlada žena nepremično na preprogi. Kri je vrela iz njenih prsi, ob njej je pa klečal ves zbehan njen mož in jo ljubkoval z najnežnejšimi imeni, hoteč jo priklicati v življenje.

Kmalu je prišla tudi policija. Policijski nadzornik je počakal, da se je nesrečni mož nekoliko pomiril, potem ga je prišel zasliševati. Medtem so policisti ugotovili, da je hudodelec mogel uiti samo skozi odprto okno na prosto. To je bila pa tako vratolomna pot, da je mogel tvegati samo izurjen plezalec. Krvava sled je pričala, da se je drzni bandit nekoliko ranil.

»Ali bi mi ga mogli vsaj približno opisati?« je vprašal nadzornik gospoda Whittakerja.

»Bil je majhen, čoktat mož,« je odgovoril mister Whittaker. »Po njegovi izgovorjavi sem sklepal, da je iz Mehike.«

»Čudno,« je menil nadzornik. »Ali niste malo prej dejali, da se je revolversko streljanje vršilo v temi? Kako ste torej mogli videti morilca?«

»Ko sem odprl vrata, je skozi špranjo padel nanj pramen luči iz sosednje sobe,« je pojasnil mister Whittaker.

Drugo jutro je policija morilca že prišla. Krvava sled jo je pripeljala na pravo pot. V bližnji hiši so našli mladega moža, ki je bil ranjen na nogi in je ležal v postelji. Bil je star tri in dvajset let, ime mu je bilo James Culver in je bil pristen Američan iz Kentuckija.

Kmalu se je mlademu možu odvezal jezik. »Ta Whittaker je pravi lopov,« je zasikal. »Namesto da bi mi izplačal moj delež pri kupitji, me je hotel spraviti s poti.«

»O kakšni kupitji govorite?« se je začudil nadzornik.

»Nu, o kupitji z zavarovanjem! Pred nekaj dnevi me je poiskal v Čikagu in mi zaupal, da je visoko zavaroval dragulje svoje žene proti tatvini. Potreboval je samo moža, ki bi jih na videz ukradel, obenem pa zaigral majhno vlomilsko komedijo. Ne zamerite, gospod nadzornik, v zadnjem času mi je šlo prekleto slabo. Zato sem njegov predlog sprejel.«

»Ali sta se tudi to zmenila, da boste ob tej priložnosti ustrelili mrs. Whittakerjevo?«

»Ne, ne, gospod nadzornik. Saj nisem pokličen morilec. Samo branil sem se, ko je Whittaker streljal name. Mislim sem, da bom zadel njega, pa sem žal ubil njegovo ženo. Sam se je skril za njo in jo pustil hladnokrvno ustreliti.«

Zdaj je bila policiji zadeva jasna. Whittaker si je bil izredno prekanen izmisli ta umor. Svojo ženo je zavaroval za 20.000 dolarjev. Pri domnevnem ropu naj bi »po nesreči« prišla ob življenje. Če bi jo bil sam ustrelil, bi ga seveda takoj dobili. Z ne-pričakovanim streljanjem je pa prislil svojega pajdaka k obrambi. Medtem pa ko ga je hotel Culver ustreliti, se je Whittaker po bliskovito skril za svojo ženo in jo mirno poslal v smrt. Če bi se mu bilo še posrečilo svojega zločinskega tovariša ustreliti, bi bila njegova skrivnost za zmerom pokopana.

Toda človek obrača, Bog pa obrne, in tako se je rafinirani načrt izjalovil. Sodišče je obsodilo Whittakerja na došmrtno ječo, Jamesa Culverja pa na sorazmerno milo zašili samo za pet let.

(n)

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrší vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Kariera nadarjene študentke

4 milijone din nagrade za roman

Se pred nekaj leti je stradala ob kavi in slanini, danes se ji pa stekajo milijoni z vseh vetrov

Madžarska pisateljica Jolanda Földesova je dobila na mednarodnem tekmovanju v Londonu prvo nagrado za najboljši roman.

S. I. Budimpešta, nov.

Prav za prav bi morali nežno rdečelasko z globokimi rjavimi očmi obzlovati, če se ne bi sama čutila tako brezmejno srečna. Kajti, odkar je javnost zvedela o njenem ogromnem uspehu v Londonu, nima Jolanda Földesova niti minute miru več. Neprestano brni telefon, obiskovalci prihajajo in odhajajo, čestitke, povpraševanja in ponudbe kar dežujejo. Tako se zgodi človeku, ki lepega večera leže spat nepoznan in reven ko cerkvena miš, drugo jutro se pa zbudi na Olimpijske literarne slave.

Neznana je pa ta čitateljica samo tujim narodom, madžarskemu ne. Med svojimi rojaki je Jolanda Földesova stara znanica, saj so jo že dolgo šteli k največjim talentom mlajših madžarskih literatov. Že pred več leti je dobila za neki svoj roman večjo madžarsko literarno nagrado.

Tedaj seveda še nihče ni slutil, da bo ta roman s čudaskim naslovom »Ulica ribje mačke« ponesel njeno ime v širni svet. V ta roman je vnela Jolanda doberšen kosček svojega življenja. V njem opisuje ozko ulico z nizkimi hišami, polnimi izseljencev z vsega sveta, pravi Babilon narodov, strank in svetovnih nazorov.

Jolanda Földesova je okusila revščino in bedo do dna. Z devetnajstimi leti je prišla v Pariz kot dijakinja, seveda brez belice v žepu. Njeno stanovanje je bilo na oglu »Mačje ulice«. Dan za dnem je delala kot navadna delavka v veliki tekstilni tovarni. Zvečer je pa hitela, navadno izmučena na smrt, na Sorbonno poslušat predavanja.

Tri leta je trajala ta pariška »med-igras«. Potem je Jolanda zapustila tovarno in se preživljala s poučevanjem tujih jezikov. Zdi se, da se ji je sreča nasmešnila: v Kairu so jo sprejeli za poslaniško tajnico. Po enem letu se je poselila v domovino in se je posvetila pisateljevanju.

Danes, ko spada vse že v preteklost, lahko srečna nagradjenka kaj pove o onih skrbih, ki jih je doslej javnosti skrbno prikrivala. Pred dvema letoma so znašali njeni mesečni dohodki komaj 30 do 40 pengov (400 din). Časa kave in par dek papirne slaninice, to je bilo čisto njeno edino kosilce. Ko je poenkrat dobila službo pravjalke pri neki peštanski založbi, se je zdelo samski bogatinka. Toda za gospodinjstvo — gospa Jolanda je že poročena in se je šele pred kratkim preselila v novo stanovanje — potrebuje človek dosti denarja. In tako se vrla žena iz skrbi kar videla ni.

In ko je prišla prva čestitka iz Londona na neko peštansko založbo, si je morala gospa Jolanda izposoditi pet pengov, ker ni imela niti toliko, da bi si tramvaj plačala. Sprva sploh ni razumela, kaj meni njen znanec iz Londona s svojo čestitko. Šele iz brzojavke ugledne založbe Pinker se ji je

zasvetilo, da je njen roman dobil med romani dvanajstih držav prvo, milijonsko nagrado.

In potem so se na lepem pričele zanimati za pisateljico imenitne založbe. Vnelo se je pravo tekmovalstvo, kdo bo smel prevajati njene romane. Neka velika filmska družba si je zagotovila pravico za filmanje njenih del; odrinila ji je za to pravično veliko denarja. Gospa Jolanda je dalje sklenila tudi pogodbo za predavateljsko turnejo po Ameriki. Tako bo ta edini roman prinesel gospe Földesovi vsaj štiri milijone dinarjev.

Tudi ona sama je še vedno presenečena zaradi te velike, nepričakovane sreče.

»Ali je pa tudi vse to res?« se vprašuje včasih s plašno negotovostjo. Da ni pravilica, potrjujejo vendar kupi pisem in brzojavk in neprestano klicanje telefona iz Londona in drugih mest.

Gospa Jolanda že sanja o velikem potovanju po širnem svetu. Tako bo vendar že lahko pisala o vsem, kar ji

neso na obljube oblastev, da bo gangstrstvu v doglednem času odklenalo. Zato pač z njim računajo — in bilanca te nenavadne trgovine kaže, da njihovi računi niso zgrajeni na pesku...

Ni maral sam v smrt

a. K. Po nekega španca so prišli reči milicniki na dom in ga naložili v avtomobil.

Tam je slišal, da ga peljejo na morišče. Vedel je, da mu ni rešitve.

Toda mož ni maral sam umreti. Ko je privozil naproti drug avtomobil, poln milicnikov, je začel španec na glas vpiti: »Živel Kristus kralj!« To je bojni krik nacionalistov, zato so milicniki v drugem avtomobilu prišli obsuli ujetnika z ognjem. Padel je, z njim pa tudi vseh dvanajst njegovih spremljevalcev, ki so ga peljali na morišče.

Usodna vožnja

n. O. D. Toronto, nov. — Strojevodja nekega potniškega vlaka je ravno zaviral lokomotivo, ker je imel križati cesto. Pogledal je skozi lino, da vidi, ali je pregraja zaprta. Bila je, a kdo popiše njegovo presenečenje, ko je zagledal za pregrajo avtomobil in v njem svojo ženo, v nežnem objemu nekega prijatelja.

Samo

Schichtov RADION

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

PERE SAM!

Moraš se pravočasno naučiti!

Uporabljal za pranje vedno Radion, kajti samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten. Pranje z Radionom je tako lahko in preprosto: belo perilo kuhaj 15 minut, volno in svilo pa peri v mrzli raztopini.

bosta veleli srce in navdahnjenje. Tako je n. pr. skupaj s Pavlom Vajdo pred kratkim sklenila igro »Namesto posebne objave«. Kajpada bo z njo žela velik uspeh.

Kariera gospe Jolande je narejena. Njena pot gre navzgor — sedem suhih let ob papirni slanini spada že v preteklost...

Strojevodja je ves srdit ustavil vlak, pozval s seboj kurjača in sprevednika za pričo in se je prav mirno ustopil pred svojega tekmeča, da ga je videl. Nato je spet skočil na lokomotivo in pognal vlak.

Drugi dan je vložil tožbo za ločitev zakona.

Reumatične bolečine

odstranimo z Nibol tabletami Bahovec, ki so se obnesle tudi pri išijas in gihtu.

Nibol tablete kot domači in zato ceneni proizvod se uporabljajo tudi kot dobro sredstvo proti trganju udov, zobo- in glavobolu in sličnim bolečinam pri hripi in boleznih vsled prehlajenja.

Zahtevajte v lekarnah izrecno prave Nibol tablete Bahovec v originalnih steklenicah 20 tablet Din 20— ali 40 tabl. din 34— z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

Poostritve kazni si želi

c. K. London, oktobra. — Nekega Clifforda Williamsa so obsodili zaradi vloma na tri leta ječe. Mož pa s to odmero kazni ni bil zadovoljen: prosil je, naj ga zapro za štiri leta.

Svojo prošnjo je utemeljil takole: »V

treh letih se ne morem naučiti nobene obrti. Jetniki, ki so obsojeni na tri leta, ne smejo drugega početi kakor dan na dan šivati poštne vreče, toda pri tem se človek ničesar ne nauči. Kdor pa ostane v »delavnici« štiri leta, se priučiti takšne obrti, ki mu pozneje pomaga do kruha. Edina obrt, ki sem jo doslej obvladal, sta bili tatvina in vlamljanje.«

Kašelj in hripavost

ublažijo Mr. Bahovecvi »Smreka« bonboni, sestavljeni iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločevanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo. »Smreka« bonboni v lekarnah in drogerijah zavitek Din 4— in 6—. Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg št. 12

Dijaki, ki si sami popravljajo gimnazijo

(b.) Brno, sept. — Gimnazija v Tišnovem na Češkem je hudo kričala po popravilu, a kaj ko ni bilo denarja zanj! Tedaj je dijakom šinila modra misel v glavo: zakaj ne bi s a m i zbrali tistih par stotisočakov, ki jih terjajo takole popravilo?!

Od misli do dejanja je bila to pot res kratka pot. Dijaki so uvedli sami med seboj akcijo za podpisovanje brezobrestnega posojila za popravilo šolskega poslopja. Ni trajalo dolgo, ko so zbrali 200.000 kron (350.000 Din). Nekateri učenci so podpisali tega originalnega »šolskega posojilca« celo 1000 čeških kron. Po maturi jim bo posojilo vrnjeno — če se ne bo prosvetno ministrstvo vendarle prej spomnilo in nakazalo potrebni kredit za popravilo.

Šola zakona

Dobra žena hočeš biti? In dober mož?

Preberita spodnja vprašanja, odgovorita nanje po pravici in resnici — In potem sodita

Fakir stradal 200 dni

(n.) Bombay, okt. — Pristašu najstrožje brahmanske sekte, šest in štiri desetletnemu Punjabu Misrilaliju je vrhovni duhovnik naložil kaj hudo kazen. Zapovedal mu je, da 200 dni ne sme uživati nobene hrane.

Menih se je strogemu ukazu pokoril. Njegovi sobratji in mnogo drugih ljudi ga je spremlilo v njegovo celico; nato so jo skrbno zazidali. Prvih sedem in petdeset dni menih ni zaužil ne jedi ne pijače. Šele osem in petdeset dan je popil kozarec vode.

Ko je preteklo 200 dni, je zapustil fakir svojo celico z namenom, da bi nadaljeval svoje prejšnje življenje. Toda pred svetiščem ga je čakala velika množica ljudi; ko so ga zagledali, so popadali pred njim na kolena in ga častili kakor svetnika.

Trgovina za sleparje

R. D. New York, nov. — Newyorška tiskarna Mason & Co. je odprla prav svojevrstno trgovino — trgovino za sleparske orodje. Tam dobiš ne samo predmetov za dnevno rabo, temveč tudi predvsem vso mogočo sleparsko rabo za tiste, ki se za take reči zanimajo.

Tiskarna je celo izdala katalog, v katerem dokazuje »reelnost« svojih izdelkov. Pri Masonu & Co. lahko dobiš n. pr. elektromagnetski aparat, ki prisili ruleto, da se ustavi v zaželenem trenutku.

Sleparji si lahko tamkaj kupijo znamenovane kvarte vseh mogočih oblik. Tudi skrita ogledala debe pri Masonu sleparski kvartaci in še drugo takšno rabo.

Lastniki trdke so sicer vse časti vredni mečje, le to je, da se ne za-

Odgovori odkritosrčno in pogumno na spodnja vprašanja in potem boš lahko sama presodila, ali si dobra žena — ali imaš pa toliko malih napak, da se ne smeš ponasati s tem ponosnim imenom.

Na vsako vprašanje odgovori z »da« ali »ne«. Našteti pa moraš vsaj 14 do 15 »ne«, če hočeš veljati za dobro in vzorno ženo.

Vprašanja

1. Ali ti mora mož prinesiti zajtrk v posteljo?
2. Ali zajtrkuješ v domači obleki?
3. Ali ljubimkuješ z moževimi prijatelji?
4. Ali mu skušaš vsiliti jedi, ki mu niso všeč, pod pretvezo da prijajo njegovemu zdravju — v resnici pa prijajo le tebi, ker jih hitreje skuhaš?
5. Ali je tvoj dom vedno poln prijateljev?
6. Ali porabiš mnogo denarja za svoje toalete in klobuke?
7. Ali brskaš po moževih pismih?
8. Ali dolgočasiš moža z nepomembnimi podrobnostmi svojega gospodinjstva?
9. Ali se kujaš, če noče s teboj zvečer v kavarno ali kino?
10. Ali ga vselej vprašaš, kadar ga dolgo ni, kje je bil in kaj je počel?
11. Ali čitaš v postelji, če je tvoj mož zaspan?
12. Ali mu toliko časa tožiš o svojih boleznih, dokler ne ustreže tvoji muhi?
13. Ali ti gre dosti stvari »na živce« in ali si razdražljiva?
14. Ali te mora mož spremljati po trgovinah in nositi tvoje zavitke?

15. Ali se pogovarjata o politiki?
16. Ali se jeziš, da moraš možu čistiti čevlje?
17. Ali te mora večkrat prositi, da mu speče priljubljeni kolač?
18. Ali gostoliš in mu segaš v besedo, kadar ti skuša razložiti kako stvar, ki se mu zdi posebno važna?
19. Ali sitnariš, če po kosilu v miru podremle, ali pa pokaži smotko in prebere časopis?

In zdaj je vrsta na vas, prijatelj! Ali ste dobri zakonski možje? Damo vam priložnost, da to sami nepristransko presodite. Važno je le,

»Tak v Pariz si namenjen? In se ne bojiš, da bi imel težave s svojo francosčino?«

»Ja z nikakor ne — la Francoizi!«

da po pravici odgovorite na spodnja vprašanja; potem boste sami lahko presodili, ali ste dobri možje in kakšne napake imate.

Ce morete vsaj na osem vprašanj s mirno vestjo odgovoriti »Ne«, smete biti s seboj zadovoljni.

Vprašanja:

1. Ali berete pri zajtrku?
2. Ali kadite v postelji?
3. Ali pozabljate osnažiti brivski aparat?
4. Ali puščate kopalnico (stranišče) v zanikarnem stanju?
5. Ali govorite o svoji ženi z izrazom »moja stara«? Ali pa »boljša polovica«?
6. Ali pozabljate na njen rojstni dan?
7. Ali pripeljete prijatelje na dom, ne da bi jih poprej napovedali, in pričakujete potem dovolj jedi za dva-krat toliko ljudi, pri ženi pa prijazen obraz?
8. Ali se branite iti z otrokom na sprehod?
9. Ali skačete ženi v besedo, kadar kaj pripoveduje?
10. Ali brskate po radijskem aparatu, kadar bi se ženi hotelo v miru poslušati?
11. Ali ste slepi za njeno novo obleko?
12. Ali onesnažite prt z omako?
13. Ali stopite v sobo, ne da bi si očedili čevlje?
14. Ali dajete svoji ženi svojo mater za zgled?

(Po londonskem »Sunday-Chronicle«)

Zanimivosti z vsega sveta

Ideal ženinkega kandidata za mlado Japonko. Iz odgovorov na anketo, ki so jo razpisale japonske šole za »pravo za zakon«, je posneli, da so mlade Japonke najbolj vnete za zdrave moške srednjih let, ki imajo precej dohodkov.

13.000 zakonov so letos sklenili na Dunaju. Po tej statistiki se je število zakonov nasproti lanskemu letu podvojilo. Najbolj se može in ženijo v starosti 25 do 29 let, nato pa pride najvišji odstotek na zakone, sklenjene med osebam, starimi 40 do 45 let.

Vinogradi sredi Pariza. Mnogo Parizianov je šele letos izvedelo, da je veliko vrhov v starih delih Pariza preurejenih v vinograde; čitali so namreč v pariških časnikih vabila na trgatve.

98 cm je dolgo pročelje najmanjše hiše v Evropi. To miniaturno hišico razkazujejo v Budimpešti. Takoj za njo pride po »velikosti« neka varšavska hišica, široka celih 107 cm.

Sanatorij za bisere je ustanovil podjelen pariški draguljar. V nego sprejema bisere, ki so izgubili blelek. Prejšnji sijaj jim vrne tako, da jim olušči tenko vrhno plast.

Dve leti je moledeval za roko izvojenke — poroko samo je pa zamudil. Mehanik Friderik March na Dunaju je moral premagati neštete ovire preden je dosegel, da se sme poročiti z ljubljeno dekletom. Na dan poroke je pa mladi ženin odšel na kratek sprehod v gozd. Zasel je in prišel zato šele 2 uri po določenem času k poroki.

Celo mesto so prenesli nedavno v Rusiji. Zaradi neugodne lege so mesto Malago ob prekopu Moskva-Volga prestavili drugam, 11 km od mesta Ribinska.

Injekcije proti »sprashevni« mrzlici si bodo smeli odlej vbrizgavati dijaki harvardeke univerze v Ameriki. Sredstvo baje uspešno odpravi strah pred akušnjo, ker pomirjevalno vpliva na srce.

Nekdanji raznašalec — časnikarski podjetnik, George Mac Coolack je bil še pred nekaj leti reven prodajalec časnikov, ki ni imel razen dveh pridnih in delovnih rok ničesar. Danes je star 31 let, pa je že lastnik enega izmed največjih časnikov v Kanadi.

V pisarnah in trgovinah na Japonskem so uvedli 2 uri obvezne tolovadbe. Japonci hočejo v kulturi telesa prekositi vse narode, zato so si izmislili nekaj posebnega. Po opravljenem dnevnem delu morajo zasebni in trgovski nameščenci pod vodstvom profesorjev vsak dan tolovaditi po 2 uri v posebnih, za to določenih dvoranah.

Afera Lindbergh-Hauptmann še ni končana. Nedavno so zaprli dva možaka in žensko, ki so hoteli Hauptmanna rešiti še tik pred usmrtnitvijo. Ugrabili so bili namreč nekega odvetnika in ga prisilili, da je napisal izjavo, da je on ubil Lindberghovega mlajšega.

Dobri pesniki izumirajo. Posebni odbor, ki ga izvoli sam angleški kralj, se letos ni mogel odločiti, da bi kateremu angleškemu pesniku prisodil kolajno Edvarda VIII. Srečni pesnik, ki ga bo doletela ta čast prihodnje leto, bo dvakrat srečen, saj bo dobil kar dve denarni nagradi hkrati.

Huda nezaposlenost tudi na Japonskem. Od 18.287 študentov, ki so lani končali svoje šolanje, jih je le 9622 dobilo službo. Nezaposlenost je najbolj prizadela mlade pravnike in umetnike. Od zdravnikov, inženirjev in agronomov jih je dobilo dela le 2 %.

Za otrokovo zdravje. Pred kratkim so v Londonu odprli šolo, ki premore naprave za obsevanje z ultravijoličnimi žarki. V to šolo bodo sprejemali slabotne otroke siromašnih staršev, da jim tako popravijo zdravje.

ZRCALO naših dni

V tej rubriki lahko sedeluje
vsakdo, kdor
ima kaj pametnega povedati

Ameriško blagostanje

V Združenih državah dobiš izvrsten radijski aparat že za 6 dolarjev (309 din), 8 cilindrični Fordov avto za 495 dolarjev (24.000 din), enodružinsko vilo pa na obroke po 20 dolarjev (950 din) na mesec.

Pri nas bi istega radijskega aparata ne dobil izpod 1000 din ali še dražje in avtomobila ne izpod 50 tisoč dinarjev. Ameriški bencin ne stane v Evropo prepeljan niti 1 din liter, romunski bo gotovo še cenejši: pri nas stane 8 din.

Saj razumemo: pri nas velja vse to za luksuz. Občina, banovina in država potrebujejo denarja. In prodajalec mora tudi živeti. A vendar: ali ni tolikšna razlika prodajnih cen dokaz nečesa nenormalnega? Da živimo v dobi, ko stoji vsi gospodarski pojmi na glavi?

Hajduški gledalci

Prejeli smo tale dopis:

V nedeljo sem šel po dolgem času gledat nepomembno tekmo. Igrala sta splitski »Hajduki« in naša »Ljubljana«. O tekmi sami vam ne bom govoril, ker vas menda ne bo zanimalo, saj ste gotovo že brali kritike v dnevniki. Nekaj drugega bi rad povedal: kako živinsko je naše občinstvo, kadar podivja od sportne strasti.

Okoli mene so stali sami »naši«. Kar obračalo se mi je, ko sem poslušal izraze, ki so z njimi obsipali »sovražne« igralce in sodnika, kadar jim ni bilo kaj všeč. »Prasiče in svinjace« sta bila največkrat na vrsti. Kadar je bila nevarnost pred našimi vrati, so pa padali kar krvoločni izrazi: »Pohodi ga! Pobij ga, da bo imel zadosti! Ali vidiš svinjo, kako simulira!«

Ne zamerite, gospod urednik, da tako napišem, kakor sem slišal. In ne mislite, da so bili ti podivjanci kakšni predmetni pobalini; ne: elegantno oblečeni gospodje zrelih let, pa mlečnozobi frikolini in vmes, poslušajte in strmite! — tudi zastopnice nežnega spola.

To naj bo potem vzgojni pomen sporta? Ne samo da jemlje sicer najbrže spodobnim in kultiviranim ljudem vso glazuro civilizacije in jih razgalja v gnusno nagoto; še tisto kar je celo divjaškim ljudstvom sveto — gostoljubje — ubija v človeku. Ali ni današnji svet že tako dovolj podivjan, da mu ne bi bilo treba iskati spodbude za nizkotne instinkte še v takšnih novodobnih gladiatorskih igrah, ki jih nogomet imenujejo?

I. Z.

Strešica na s

ni nebitvena stvar. Posebno tedaj ne, kadar se večkrat po vrsti izgubi — dokaz, da se to ni slučajno zgodilo.

Študentje so tisti nesrečneži, ki jim v nekaterih slovenskih časih ne privoščijo nedolžne strešice na začelnici. Le zakaj ne?

O tem bi se morda dala pisati razprava, morda satira, morda celo političen uvodnik. Le zbadljiva pesmica po Prešernovem zgledu o kashi in kaši, le to ne: kajti o tej strešici ni slovenski problem, ne pravopisnega. Čudo prečudno: o tej strešici so si edini Pletersnik, novi Pravepisi in novi Glonarjev Slovar. Torej bi smeli tudi mi žurnalisti vsi veseli pozdraviti ta čisto neslovenski jezikovni sporazum — mar ne?

Študent je tujka, ki si je pred dolgimi desetletji, že davno pred Finčarjevo ljudsko igro, pridobila pri nas domovinsko pravico. Pač noben z rodno grudo zrastle Slovenec ne pozna studentov. A zakaj potem zadnje čase po nekod dosledno bemo to nenaščno besedo — prav tako kakor srečujemo drugod dosledno Belgrad, vzlie Breznikom in Ramovsem?

qu.

Filatelija

Nemška zimska pomoč. 21. septembra so izšle prve letošnje nemške znamke za zimsko pomoč, in sicer za 3+2 pf, 6+4 pf, 12+6 pf in 25+10 pf. Znamke imajo velikost 24,5×29,5 mm in so tiskane v »eklorezu« na papirju brez vodnega znaka. Prav v kratkem bodo postopno izšle še ostale vrednote 4+3 pf, 5+3 pf, 8+4 pf, 15+10 pf in 40+35 pf. Na znamkah so upodobljene scete in gralbe tretjega rajha. — Tehnično so nove nemške dobrodelne znamke na višini kakor zmerom, le idejno so nekam hladne in puste.

Možje, ki se niso bali smrti

Na mrtvi braji

DOŽIVLJAJI ANGLEŠKEGA ČASTNIKA V INDIJI

3. nadaljevanje

Več ko teden dni sem bil že odsoten, vsaj tako se mi je zdelo. Naskrivaj sem bil odšel; samo polkovnik Strong je vedel za to. Niti poročniku Hardcastle, našemu dojenčku, nisem bil ničesar povedal.

Zdi se mi nepotrebno, da bi opisoval vso svojo nadaljnjo pot. Če na kratko povem, moram reči, da je bila strašna. In tisti, ki so kdaj koli že brali dalje in krajše zgodbe znamenitih raziskovalcev, ki so hrabro rinili skozi pragozde in pretrpeli sam kdo ve kaj, si bodo tako lahko mislili, kakšno je bilo moje popotovanje. Razlika je le v tem, da zaradi tega nisem postal častni član kakšne zemljepisne družbe; le to me torej razlikuje od onih častivrednih raziskovalcev.

Nekega jutra sem se zbudil čudno slab in utrujen, zato sem se precej spet zleknil, da bi še malo podremal. In iz tega sna me je nekaj zbudilo, bržčas moj instinkt.

Pri priliki sem skočil na noge. Kdor je že prida spal pod milim nebom, pa ne morda v mirnih evropskih krajih, temveč v nevarnejših predelih sveta, ta ve, da sicer zaspiš trdno ko žival, toda hkratu tudi čuječno ko žival.

Nekdo se me je bil dotaknil. In če si vaju tudi v spanju čuječnosti, potem se prebudiš pri priliki ves svez in bister, od sekunde na sekundo, brez zehanja, brez mežikanja, ne da bi se moral šele pretegovati, ne da bi zijal v svet ko tele v nova vrata. Pri priliki si buden z vsemi čutili.

Potreboval sem torej še manj ko sekundo, da sem se prebudil, in ostali del sekunde sem potreboval za to, da sem krepko zamahnil z desnico, hoteč udariti. In ta udarec, kar iz spanja tako rekoč, bi bil prav gotovo pošten in imeniten, da bi se ga še kakšen svetovni boksarski mojster ne sramoval. Zal pa nisem utegnil udariti; preveč nazaj sem zamahnil... in čeprav sem udarec imenitno odmeril, ga vendar nisem mogel dokončati.

Nad seboj sem uzrl tedaj temnorjavi obraz nekega gorjanca in moj udarec bi ga bil pogodil točno pod brado, če bi ga bil mogel — kakor sem že rekel — dokončati.

Toda začutil sem nenadejano tako tesen objem ko v pramažu. Neznane mi je bil tako stisnil roko k telesu, da se nisem mogel ganiti. Pošteno sem mu zameril, da je bil hitrejši od mene.

Nekaj sekund sva se nepremično merila z očmi.

Kajpak, bil je nepridiprav s hribov! Najmanj meter devetdeset dolg, zrastle ko drevo, v obraz rjav in obraščen z gosto, temnočrno brado, ki me je ščegotala po licih.

Na glavi je imel običajni turban, čez ramena mu je visel tesen plašč; pod njim je imel oblečeno jopico iz domače tkanine, okoli nog so mu pa mahedrale široke, našopirjene hlače.

In tale gorjanec me je takole ogovoril:

»Odkod so vas pa nagnali, vi komična figura?«

Nisem verjel svojim ušesom.

To je bila vendar angleščina! Angleščina z nedvoumnim zanknim ameriškim naglasom in hkratu s privzokom tako dobro mi znane široke irske izgovarjave!

Se zmerom me je držal za roke in le s težavo sem vplavil toliko sape, da bi bil bevsnil par besed temu dozdnevemu domačinu v obraz. Ker se pa zmerom s humorjem vživim v vsak položaj, sem vprašal čudaškega gorjanca:

»Ali bi hoteli, če vam to ni težko, ponoviti svoje predavanje?«

Pri priliki me je pošast izpustila. Na ves glas se je zagrohotal. Pri tem mi je pokazal dve vrsti snežnobelih zdravih zob, da so me v gosti šumi njegove črne brade kar oslepili.

»Prav rad,« je dejal, »vprašal sem vas, odkod so vas nagnali, in rekel sem vam, da ste komična figura.«

Skočil sem pokone. Ta človek že ni domačin! Takšen šaljav govor se ne strinja s to pokrajino in toliko odkritosrčne hudomušnosti ne srečaš nikoli na Indijčevem obrazu.

»No, zdaj bi mi že lahko odgovorili,« je dejal.

»Da,« sem menil, »to bi zdaj res že lahko storil. Toda zgodba je prav dolga. Ali bi mi hoteli mogoče prej vsaj namigniti, odkod vas je veter prinesel?«

Z roko je pokazal na stran.

Iz Kabula prihajam, sem pa na poti iz Afganistana v Indijo. Dovolite, dragi gospod, Barney Binns se pišem in Američan sem, doma sem pa z Irskega, ukvarjam se s poštnim trgovstvom in tam na levi lenuhari moja karavana.

Obrnil sem glavo.

Res, komaj kakšnih petdeset metrov vstran je počivala velika, popolnoma opremljena karavana. Moral sem presneto trdno spati, da nisem slišal njegovega prihoda.

Malo v zadregi sem se nasmehnil. »Moj dragi mister Binns,« sem dejal, »jaz sem stotnik Digger Graven od indijske armade in poslednje dni se mi ni dobro godilo. Mojo ranjeno roko ste mi na primer kar zverinsko stisnili. Če se odrečete nadaljnjemu pojasnjevanju in vas morda obide preimenitna misel, da mi ponudite jedi in pijače, se prav gotovo ne bom prevzel. Razen tega bi vam potem lahko povedal kakšno zanimivo in čedno zgodbičico.«

»Govorite ko knjiga,« je ugotovil Američan.

Potlej sva se napotila h karavani.

Mož je bil pravi biser. Neprestano je bil dobre volje, neprestano je zanimivo pripovedoval, bil je na moč odkritosrčen in prostodušen, na moč jezen... Takšni možje bi morali prav za prav v indijsko armado njegovega veličanstva.

Odpotovala sva skupaj v Pešavar. In ker me je spotoma začela mrzlica tresti, me je Američan kljub mojim ogorčenim ugovorom izročil v bolniš-

vasico z lepo mlado damico vred v zrak.

Spet je napočil dan, ko sem lahko krepko prijel za vajeti. In tisti dan smo bili že na poti, da poženemo Lenhajevo gnezdo v zrak. Ker sem bil edini, ki sem vsaj približno vedel, kje je skrito, so morali pač vsi Kuramci čakati, dokler ne ozdravim.

Polkovnik je dovolil, da se nam je tudi Binns pridružil.

»Ne bom vam branil,« je zagodel, ko ga je Binns prosil, naj ga vzame s seboj. »Delajte in storite zastran mene, kar vas je volja. Toda rečem vam že vnaprej: če mislite uganjati junaštva, vam vendar ne bom mogel pripeti odlikovanja na prsi, a če se vam kaj zgodi, vam tudi kapelice ne bom mogel sezidati na državne stroške. Plače ne boste dobivali. Jed in pijačo vam bo menda dal Graven. Na vas se ne bomo nič ozirali. Jezditi ali pa marširati morate ko mi; muh se boste morali sami otepati — in če vas kača piči, Bog z vami. Niti kraljevske britanske puške vam ne bom dal.«

»Samo trenutek, sir,« je odgovoril prijazen Binns. »Vse v redu. Puško imam sam. Zastran drugih reči si pa nikar ne belite glave. Sicer pa že kot otrok nisem maral dolgih pridig o smrti...«

Indijski domačini iz krajev, kjer se dogaja naša povest, proslavljajo s plesom in kresom versko svečanost.

nico namesto v vojašnico, da bi podal poročilo polkovniku Strongu.

Šel je in je polkovnika kratko in malo pripeljal k moji postelji.

In to kako ga je pripeljal, pokaže oba moža v jarkejši luči kakor se tako dolgo pripovedovanje.

Binns je šel, kakršen je bil, v zamazani domačinski obleki v kazino in je dal polkovnika Stronga poklicati v pivnico.

Ordonanca, ki mu je Binns povedal svojo željo, ga je gledal ko da bi z neba padel, potlej mu je pa namignil, da po navadi svinjam ni dovoljena milost, da bi s svojimi parklji umazale posvečene stopnice vojaške kazne.

Binns je začenega moža prijel za hlače in ga je odnesel v kazino pred zbrane častnike... Skratka: polkovnik Strong je že nekaj minut kasneje stopil z Binnsom v pivnico.

»Eden od vaših fantov leži v bolnišnici, sir,« je dejal polkovniku, »in če ste pravi oče svojim vojakom, mu brž kupite nekaj rebre čokolade in slikovnico, pa še obiščite ga povrh.«

Polkovnik Strong je pretaknil svojo kratko pipo v drugi kot ust.

»Odkod prihajate?« je vprašal Binns, in ko je ta pokazal z ustnikom svoje pipe proti Afganistanu, je polkovnik Strong brez besede odšel z njim.

Pri priliki sem si mislil, da ste vi, kozel kozoglav, me je pozdravil. »Kako vam je?« Zdal pa razveselite starega moža in mu brž povejte mnogo čednih novic o Lenhaju.

Pripovedoval sem dolgo uro in polkovnik Strong je poslušal, ne da bi me bil prekinil. Bil je na moč zadovoljen.

Glejte, da se kmalu postavite na noge,« je zarenčal, ko se je poslavljaj, »potlej bomo pa kar brž spustili

Mislil sem že, da se bo polkovnik Strong razpočil.

Na moje začudenje se pa ni razpočil, temveč je samo s svojimi zvijačnimi očmi pogledal Američana in razpotegnil svoj kozavi obraz v bežen puščen ornament. Zdelo se je, ko da bi si bila drug drugemu najrajši zavila vrat, toda pozneje se je pokazalo, da sta se imenitno pogajala, samo da sta občevala na prav čudaški način.

Peljal sem torej stotnijo spet na višave. Spotoma sem si večkrat belil glavo, preden sem dognal, katera pot je prava.

S čelno četo sem jo mahnil navkreber v gozd. Tudi polkovnik in Binns sta šla z menoj. Hardcastle je pa vodil jedro stotnije.

Binns naju je imenitno zabaval. Spotoma sva izvedela od njega, da je precej znan ameriški pisatelj, ki zbira svoje vtise v najbolj divjih predelih vesoljnega sveta, in ki mu je najprijetnejše pri srcu, če lahko to počne v življenjski nevarnosti.

Takrat ko je mene snel, se je vračal z drznega pohoda po prepovedanih krajih onstran višavja. Zdelo se je, da se oblači zmerom po šegi dežele, v kateri potuje in — za čudo — znal je zmerom tudi jezik domačinov.

Se nikoli nisva s polkovnikom srečala takšnega »jezikovnega genijata«. Šele teden dni je bil med nami, pa je že bolje govoril spakedrano narčne kurramske stotnije kakor mi častniki, bolje ko moštvo samo.

Binns nam je bil neusahljiv vir veselja in prešernosti.

Razen tega je bil onstran višavja slišal vse mogoče o našem prijatelju Lenhaju in nam je celo lahko v maršičem prikočil z nasvetom na pomoč.

Dalje prihajajo

Slika

Napisal Franc Molnar

Na samotni potki se sprehajata gospod in mlada lepa dama.

Ona: »Zdaj je naposled res konec. Poljubi mi še poslednjič roko, potlej pa ostaneva samo še dobra prijatelja.«

On: Prav.

Ona: Ostal nama bo samo lep spomin, brez grenkobe in brez bolečin. Ljubila sva se, poljubljala sva se — in naposled sva se drug drugega nasitila. Konec.

On: Da. (Poljubi ji roko.)

Ona: Jaz pojdem na desno, ti še malo postoj, potlej jo pa mahni na levo. Ne bi rada, da bi naju prav danes srečal moj mož, ko jemljeva slovo za zmerom.

On: Klanjam se. (Oba stojita ko ukopana.)

Ona: Zakaj še ne greš?

On: Saj si rekla naj še počakam — in tudi sicer bi te rad še nekaj vprašal, preden se razideva. Nekaj, kar me zelo zanima.

Ona: Povej.

On: Ko sva se seznanila v St. Moritzu, še nisem poznal tvojega moža. Bila si takrat v damski družbi.

Ona: Res je.

On: Ko sva najino razmerje nadaljevala v Budimpešti, še zmerom nisem videl tvojega moža.

Ona: Tudi to drži.

On: Lepega dne si mi potlej prinesla sliko nekega prekrasnega moža in si mi rekla, da je to poslednja fotografija tvojega moža. Natanko sem si jo ogledal. Možak je bil lep, eleganten, skrbno počesan, obrvi je imel drzno zbočene, oči so mu toplo sijale, pogled mu je bil močnat. Ničesar nisem rekel, bil sem pa vendar ves dan slabe volje.

Ona: Opazila sem.

On: Ponoči nisem mogel spati. Do ušes sem bi takrat zaljubljen vate in zato sem stal neprestano pred ogledalom in študiral svoj obraz. Bil sem resda čeden mladenič, vendar nekam vsakdanji. Trma in zagrenjenost sta me obšla; po vsaki ceni sem hotel postati lep.

Ona: Tudi to vem.

On: V nočeh brez spanja sem pre-mišljal, zakaj ti prav jaz ugajam, ko pa imaš takšnega močnega tovariša? Mislim sem že, da je tvoj mož bebec. Nu, to me je nekaj časa tolažilo. Ko sem se pa domislil, da sem tudi sam le povprečen človek in sem se spomnil, da je čelo tvojega moža na sliki pričalo o prav posebnih duhovitostih, sem postal spet ves zmeden, ker nisem vedel, zakaj neki me ljubiš. Postal sem pošteno ljubosumen na tisto preteto sliko — in zaklel sem se, da se bom uspešno kosal z njo.

Ona: Nič novega mi ne poveš.

On: Obleke sem si dal krojiti pri najiminitnejših krojačih, lase mi je moral brivec vsak dan znova skodirati. Pošteno in trdovratno sem se trudil, da bi prekosil v lepoti tvojega moža, poleg tega sem pa bil nate brez meja ljubosumen. Ko si mi nekoč dejala, da misliš iti s svojim možem na neki ples, sem skoraj ponorel. Kako zapeljiv in očarljiv je moral biti ta mož šele v fraku!

Ona: Spomnim se.

On: Nekeč si mi pripovedovala, da se je tvoj mož vrnil z dolgega potovanja. Prosil sem te in rotil, da mi ga kjer koli pokažeš. Ti tega nisi storila. In nekeč drugič — zdaj ti lahko priznam, — ko si bila popoldne pri meni, si izgubila v moji sobi posetnico. Našel sem jo šele takrat, ko si bila že odšla. Pisemce je bilo. Prebral sem ga: »Draga mama, jutri gremo v opero. Ložo imamo. Z možem bova prišla pote.« — To pisemce si hotela bržčas poslati svoji materi, pa si ga po neprevidnosti izgubila pri meni.

Ona: Kaa? Izgubila sem ga?

On: Da. Meni je bilo celo prav, zakaj drugi dan, ko sem ko obseden držal v opero, sem vas videl vse tri skupaj v loži: tvojo mater, tebe in tvojega moža.

Ona: No, in?

On: Tako brez zadrege si sprico tega? To je od sile! V operi sem vendar ugotal, da si me — nočem ravno reči: nalagala, temveč vsaj — prešlepila. Tvoj mož ni bil niti zdaleč podooben sliki, ki si mi jo nekoč pokazala. Tvoj mož je — ne zameri mi — prav grd, bebast, star in golobučen gospod s skrajno neinteligentnim obrazom.

Ona: No, no, no...

On: Torej priznaš, da je bil tisti gospod tvoj mož?

Ona: Da.

On: To sem izvedel še tisti večer. Znanci so mi povedali.

Ona: Bo že tako.

On: Zakaj si mi potlej natvezla tako bajko? Kdo je bil pa tisti mladenič, ki si mi jo pokazala njegovo sliko?

Ona: Tisto sliko sem kupila nekoč v Londonu za en šiling. Ne vem kdo naj bo. Najbrž kakšen angleški olemič.

On (osuplo): Zakaj ta tester?

Ona: Sam si povedal, kakšen je bil učinek. Pokazala sem ti sliko in uspeh ni izostal. Trik se mi je popolnoma posrečil. Ko si se začel kosati s sliko, si postal na manj za petdeset odstotkov imenitnejši ljubimec. Tista slika ti je

Nadaljevanje na 8. str.

Polonca vprašuje...

Ondan sem srečala Polonco. Veste, kdo je to? Polonca je majcena, komaj petletna, a zelo, zelo pametna punčka. Povedala vam bom, o čem sva govorili. Saj vas ne bo dolgo čutilo, upam. Takšne drobne punčke, ki se jim še nebo zrcali v očkah, iztuhajo včasih čudne, a zanimive reči.

Hodili sva po mestu in gledali izložbe. Kazala sem ji vse mogoče stvari, a Polonca kakor da nima oči za vse to.

»Kaj pa je danes s teboj, Polonca? Greš, greš in nič ne poslušaj?« In Polonca na to: »Ne utegnem, tetka Damijana.«

Meni gre na smeh, Polonca tako rada posnema odrasle. Polonci pa Bog ve zakaj ni do smeha.

Ko prideva iz trušca v nekoliko mirnejšo ulico, se na lepem ustavi, me pričakuje pogleda in vpraša:

»Tetka Damijana, povej, koga imaš rajši, dame ali gospode?«

»Kako, koga misliš, Polonca?«

»O, tako na splošno. Dame ali gospode? Povej!« (Povedati moram, da se Polonca razume na bon-ton, zanjo so vse ženske dame in vsi moški gospodje.) V nemajhni zadregi sem.

»Zakaj pa to vprašuješ, Polonca?«

»Čukaj, tetka! Drobne glasek mi je zabrljal v uho: »Veš, jaz imam veliko rajši gospode. Zato, ker so tako resni in učeni. Skoraj na vsa vprašanja mi znajo odgovoriti. Včasih sicer pravijo: Polonca, ne utegnem, toda povedo vendar na kratko vse, kar hočem vedeti. In tudi poslušajo me.«

Začudena sem zastrela v Polonco. »Težko vprašanje to, dekle. Pa si nikar ne beliva z njim glavo, Polonca. Ko boš malo večja, se ti bo vse posvetilo. Zdaj pa pojdiva na Grad, Polonca, če te je volja.«

Ze sva pod Osojmi in Polonca je hvala Bogu spet razigran otroček. Čeblja in čeburna ko vretenca. Počelam jo in ji odgovarjam. Obenem pa čedalje bolj vrta v meni čudna misel: Morda ima Polonca prav. In

so moški včasih boljši vzgojitelji ko ženske. Večkrat otroka bolje razumejo. Morda je v nas preveč slepe ljubezni, razumevanja in tovariškega čustvovanja z otrokom pa premalo. Mistimo, da je že dovolj, če takole malo Polonco, Metko, Marjetko, ali kakor jih že kličejo, če nas ravno prevzame nežnost, malo pobožamo in stisnemo v naročje. Domišljamo si, da je tudi krivična kazna zabrisana za vselej s poljubom. Pa ni tako. Otrok ima smisel za pravico. Tako dobro zna ločiti krivico od pravice.

In potem, iz malega otroka naj bi postal nekoč velik človek. Ali vsaj človek... Ali se zavedamo, da je le tista vzgoja dobra, ki že od vsega početka v malem otroku spoštuje bodočega človeka? Saj otrok ni samo tvoj ali moj, otrok je del velikega človeškega občestva.

Imejmo to vedno pred očmi, da bo mladost naših otrok lepša in svetlejša. Dajmo jim poleg ljubezni tudi spoštovanja, bodimo jim tovarišice, prijateljice.

Slepa ljubezen ni dobra. Od tvoje slabe ali dobre volje, od razpoloženja je odvisna.

Se to. Veste, kaj sem videla zadnjič? Dve mladi, lepo oblečeni gospe sta šli po promenadi. Gledali sta v izložbe, klepetali, opravljali (oprostite, toda bilo je res; ne da bi pristuškovala, sem slišala) in se zabavali. Obema je pa ob prosti roki bingljalo — otroček. Da, bingljalo, kakaj obe dekleti, ki sta ju dami očividno peljali na sprehod, sta komaj dohajali svoji nadobudni mamici. Pogovoriti se med sabo nista mogli, saj sta bili materi vmes, in da bi tvegali kdaj pa kdaj kako vprašanje, na to se misliti ni bilo!

Tole sem videla, zdaj vas pa vprašam: Ali je to prav? Saj otroci vendar niso brezdušne igračke! In malo več prostosti v gibanju bi jim tudi lahko pustili. Ze male poniglavke je treba navajati k samostojnosti.

Damijana.

Za jesen...

in zimo

Velika izbira blaga za
damske plašče — in
volnenih tkanin

Skabernè

Dekletova zimska garderoba

»Garderoba, to se kar nekam veliko ališči, ne? Nič se ne bojte: v mišlih imam samo tistih nekaj oblik, ki jih potrebuje vsaka deklica, ko odraste kratkemu krilu.«

Ravno v dekliški garderobi največkrat greše skrbne mamice, ker hočejo, da dobi njih ljubljeno čim prej »damski videz«; pa tudi marsikatero dekle si včasih izbere obleko, ki bi se podala kvečemu poročni dami.

Ze tako ni lepo, če je obleka preveč komplicirana, za dekliško obleko pa še posebej velja, da bodi čim bolj preprosta. Poudarek naj bo predvsem v ostri, dobri liniji. To je razumljivo, saj je telo mladega dekleta lepo in vitko in zato najbolj pripravno za vse mogoče drzne domisleke. Velika svoboda vladati tudi v barvah; zelo živahne so in pisane kombinacije.

Oglejmo si naše skice! Premožeje dekle si bo lahko omislilo vseh pet modelov, skromnejše bo pa zadovoljno s oblikami, ki jih kažejo I., III. in V. skica. To so najpotrebnejša oblačila mlade deklice za zimsko sezono.

I. skica predstavlja dopoldansko obleko iz grobejšega blaga; po potrebi jo lahko oblečeš tudi za v kavarno, kino ali gledališče. Podobna ji je obleka na II. skici, ima pa že bolj popolnanski videz v tem, da je sestavljena iz jopice in krila, da je svobodnejše vezana in da je iz finega blaga.

Mlademu dekletu se bo bržkone najbolj podal športni plašč, kakor ga kaže III. skica. Sivi so prešiti s tenko, usnjeno vrvo; to je zelo močno, zelo učinkovito in zelo moderno. Tak plašč je ob vratu visoko zaprt in ima udobne, globoke žepe.

Katera ima več denarja, si lahko privoščijo široko »raglansko« jopo; obleka jo bo popoldne čez popoldansko obleko in ima tako komplet.

Plesna obleka mladega dekleta je in bodi poglavje zase. Posebno danes, če pogledaš v plesno dvorano, se kar začudiš in lastnim očem težko verjameš, da so to mladenke-dijakinje ali včasih še komaj odrasla »punčeta«. Pretirano okrašena obleka ni lepa ne elegantna! Ni vse lepo, kar je drago, in ni vse, kar je moderno, edino pravilno in okusno! Dekleta, dajte se dopovedati, da ste ve tiste, ki dajete obleki lepoto in čar, da ste same lepe in da mora vse drugo vašo lepoto samo podčrtati, ne pa prepričati ali potisniti v ozadje!

Kakor preveč ličila skazi še tako lep obraz, tako neprimerna obleka zabriše tudi najlepšo postavo. Obleka bodi mladenka, vesela in živa, pokaže naj, da si lepa in mlada, ne pa preveč zelna, zdolgočasna in naduta!

Oglej si plesno obleko na naši V. skici! Ljubkejša in obenem preprostejša gotovo ne bi mogla biti: drobčen naborek za vratom in na rokavih, tenek stas in široko krilo, z bogatimi gubami. Vse naredi kraj, barva in postava. Predstavljajte si v njej ljubko dekletce, veselo, nasmejan, gibčno in dobro, pa boste priznali, da je treba samo še malo godbe, malo

razpoloženja in dobre volje, pa bo frfotala kakor metuljček po razsvetljeni dvorani.

Blago za te obleke je lahko nekoliko cenejše, saj je mlad človek rajši večkrat nov, kakor da bi bila obleka tako »trpežna«, da je ne moreš uničiti.

Mladost sama nosi pečat lepote in ljubkosti, vaša obleka, draga dekleta, naj pa nosi pečat okusa in mladosti!

In vaše ustnice?

(n.) Zima je že tak neprijeten čas, da moramo uživati precej mastnih jedi, dolgo spati in biti kar venomer izpostavljeni mrzlemu zraku. Tiste, ki rade plešejo ali hodijo v gledališče, so še na slabšem: predolgo bede, iz toplih kurjenih prostorov morajo na lepem v nočni hlad, burjo in mraz.

In tako ugledaš lepega dne v zrcalu majhno, a vendar neprijetno nadlogo. Katera od vas ne pozna »ocvirka«, ki se le prerad naredi ob lepih ustnicah in kazi ljubki smehljaj?

Ta izpuščaj ima svoj izvor v bolehnosti telesa ali pa v preslabi negi obraza. Iznebi se ga še posebno težko, ker ga vedno znova razdražiš, bodisi pri jedi ali pa umivanju zob, masaži itd.

To nadlogo moramo znati ukrotiti! Kdor ima zelo občutljive ustnice, naj si jih pred kosilom in po njem umije s prekuhanjo vročo vodo. To umivanje obstoji v tem, da s koščkom vate, namočene v vodo, rahlo očistiš okolico ustnic, ne da bi jo drgnila ali pritisnila.

Ce ne zadošča vroča voda, vzemi raztopino boraksa. Če vidiš, da je tak ocvirk še av povojih, ga hitro uženi z boraksovim praškom, ki ga raztopiš v vodi.

Med ustnicami in brado je koža še posebno občutljiva. Tudi z njo moramo ravnati zelo previdno, da je preveč ne utrudimo in da izpušča je ne povečamo.

Ce je koža na bradi presuha, jo četrt ure po umivanju natremo z dobro, mastno kremo. Ce je pa preveč mastna in se prerada raztegne, je potrebna še večja previdnost. Paziti moramo, da kožo še bolj ne razdražimo s sredstvi, ki skupaj vlečejo; večkrat jo umijemo z mlačno vodo, ko se dobro posuši, jo previdno napudramo z dobrim pudrom za nego kože.

Ko ste si tumili zobe, si vselej umijte še kote ustnic, in sicer z vročo vodo, ker še tako majhne kapljice zobnih krem zaradi svoje jedkosti koži škodujejo.

Irene Concellère

Pravilna prehrana ustvarja lepo polt

Največja želja vsake ženske je lepa polt. Le malo žensk pa ve, da je prehrana tisti čimbelj, ki je od njega najbolj odvisna lepota polti.

Ženske s mastno kožo, ki nagiblje k zajedalcem in mozoljem, bi se morale kar močigibati mastnih jedi, posebno pa mesa. Prav tako pa tudi preveč začimjenih jedi in ostrih, pikantnih jedi, n. pr. majoneze, zrelega sira itd. Zunanja nega lica bo pri takih ženskah uspešna le, če bodo uživale čim milejšo hrano, spoštovale vse vrste sočiva in si za vsakodnevno pičajo izbrale kislomleko in sveže pripravljene sadne sokove.

Mnoge ženske trpe zaradi nakazne nosne in obrazne rdečice. Skušajo si jo odstraniti z zunanjimi sredstvi (n. pr. petušiljem), toda navadno brez uspeha, saj pri tem venomer greše pri prehrani. A prav ta je edini vzrok teh neveselosti.

Po zaužitju alkohola, vročega čaja ali kave in sploh močno začimjenih jedeh se nežna kožna vlaknenca preveč napolnijo s krvjo. Večkrat žilice popokajo in na koži se pokažejo značilne rdeče lise. Da zoprn rdečico odpravijo, bi morale uživati čim več sveže kuhane zelenjave, solate, sadja, kislega mleka, jabolčnika.

Bledolice mlade dekleta in ženske z medlo, sivkasto kožo je pa ravno nasprotno priporočati, da uživajo jedi in pičaje kolikor moč tople; še važnejše je, da hrano dobro prežvečijo. Na ta način se hrana premeša s slino, s tem se poenostavi prebavni proces, okrepi in s krvjo se na popolni žvečilni mišičevje; in to je zelo važno.

Blede, nežne ženske bi morale redno piti toplo mleko, včasih pa kak kozarec rdečega vina. Zanje so tudi jetra, pripravljena na vse mogoče na-

čine. Jabolka so priporočljiva ob vsakem času in v vsakrni pripravi, najboljša so pa seveda kar presna.

Po smotrni prehrani se krvna telesca pomnože in koža dobi zdrav, prijeten barvni nadih. (z)

Ako si majhna...

1. Ne nosi lisice okrog ram, ker boš z njo videti še manjša!
2. Ne nosi visokih pet, tudi nizkih ne; najlepše so polizke.
3. Ne nosi širokih pasov, ker so le za visoke postavice!
4. Ne nosi pretirano širokih in visokih klobukov!
5. Ne kupi si krznene plašča, ker boš v njem krogli podobna.
6. Ne nosi tako kockaste bluže, da je vzorec videti večji od tebe!
7. Ne nosi ogromnih koral, dolgih uhanov in širokih zapestnic, sicer boš videti ko uklenjena!
8. Ne nosi dolgodlakega košatega krzna in ne velike priške!
9. Pazl, da se preveč ne odebeliš! Majhna ženska je ljubka, debela in majhna okorna.
10. Ne ženi si svoje majhnosti preveč k srcu! Glej v njej prednost, ne pa napako!

Saška

Modni utrinki

Za gledališče in ples
nam prinaša pariška moda večerne obleke iz teške svile (velurja, posebne vrste žerzeja). Strobe večerne obleke bodo nagubane, sprejaj nekoliko krajše. Njih gornji, prednji del bo gladek in tesno prijet k životu, vsi okras (trakovi, cvetlice) so na hrbtu.

K večernim oblekam bodo nosili sandale s srednjo peto iz laka ali kovine.

Posebno priljubljeni bodo pa enostavni temni večerni kostimi.

O krznu

Krznno bomo videvali celo na oblekah. Toda nikjer ne preveč. Tudi krzneni ovratniki na plaščih bodo skromni. Zelo bodo pa v modi mufi z vdolano torbico ali brez nje.

Damijana.

Anekdote o ameriških prezidentih

Lincoln

Abraham Lincoln (1809—1865) je v nekem pogovoru z generalom Mac-Clellanom grajal njegovo politiko. General ee je razsrdil:

»Kaj me imate mar za bedaka?«
»Nikakor ne,« je mirno odgovoril Lincoln. In s suhim nasmehom je dodal: »Seveda se utegnem motiti.«

Arthur

V dobo predsednikovanja Chesterja Allana Arthura (1830—1886) je prišla leta 1882 v Ameriko goslovat slavna italijanska pevka Adelina Patti (1843—1919). Predsednik jo je šel poslušati in ji je nato osebno čestital. Kmalu potem je dobila umetnica vabilo za gostovanje na gala koncert v Washingtonu. Šušljali so, da je pri vabilu igrala nekaj vloge tudi prezidentova želja. Patti je zahtevala za nastop 5000 dolarjev. Impresariju je kajpada sape zmanjkalo. Ko se je nekoliko zbral, je oporekel, da toliko niti prezident ves mesec ne »asluži.«
»Prosim,« je odvrnila Adelina. »Če je prezident cenejši, naj vam pa kar on poje!«

Coolidge

Calvin Coolidge (1872—1929) je slovel po svoji molčečnosti. Neke mlada dama, ki so jo predstavili prezidentu v Washingtonu, se mu je zaklela, da bo spravila iz njega več ko običajne tri besede.
Coolidge se je nasmehnil in odgovoril: »You will lose.« (Izgubili boste.)

Roosevelt

Mater sedanjega prezidenta Franklina Roosevelta (*1882) so pred mnogimi leti predstavili takratnemu predsedniku Clevelandu (1837—1908). Državni poglavar je prijazno pozdravil mlade ženo in ljudomilno potrpejal fantka petih ali šestih let, ki ga je držala za roko, češ:

»Vaš sinček? Naj bo zmerom lepo priden, marljiv in pobožen, pa mu bo morda Bog milostljiv, da ne bo nikoli predsednik Združenih držav.«
Mladi Franklio takrat pač ni mislil, da bo kdaj sedel v Beli hiši. Sanjal je samo o tem, da bi postal admiral...

Iz svojih otroških sanj si je do današnjega dne ohranil veliko ljubezen do morja, mornarice in ladij. Med svetovno vojno je bil Roosevelt eden izmed tistih, ki so posebno ostro nastopali proti nemškimi podmornicam. In ko je l. 1933 prvič postal prezident, je bila ena izmed njegovih prvih izjav, da mora dobiti njegova domovina mogočno brodogrje:
»Vojaka izuril v šestih tednih,« je dejal. »Preden mornar dozori, mine šest let. Ladjo potopiš v dveh sekundah. Preden novo zgradiš, mineta dve leti.«

Nekaj receptov za shuišanje

Drobnjakove palačinke

2 veliki žlici vode, 2 žlici mleka, pol jajca, 4 dkg moke, drobnjak, voda, mleko, jajce, moka in drobnjak narezani drobnjak se dobro premešajo in v tenki plasti vlijejo v plitko železno ponev. Zvite palačinke deneš na merico fižolove solate.

Fižolova solata

30 dkg zelenega ali 3 dkg suhega fižola, 1 veliko žlico kisa, malo olja, popra, čebule, soli. Zeleni fižol očisti, zreži (suhi fižol pa namakaj 12 ur) in skuha. Nato napravi solatno omako iz kisa, olja, sesekljane čebule, soli in popra in jo vmešaj v shlajeni fižol.

Sirov zavitek (pust)

(za deset porcij)

Testo: 30 dkg moke, 1 jajce, osminka litra kisa, zmešanega z vodo, 1 dkg presnega masla.

Nadev: 80 dkg sira iz kislega mleka, desetinko litra mleka, 1 rumenjak, sneg iz 2 beljakov, 5 dkg presnega masla, 10 dkg sladkorja, limonova lupinica (olupek). Iz moke, jajca, kisa, vode in presnega masla napraviš testo za zavitek. Sir pretlačiš. Maslo, rumenjak in sladkor dobro premešaš, nato pa

Za razvajene želodčke

Gobov golaž

1 čebulo pražiš na masti, pride-neš kumine, paprike, soli in očisti-nih gob. To dušiš 1/2 ure. Tudi par

Kuhinjska posoda, jedilno orodje

Franc Golob

LJUBLJANA, Wolfova ulica

krompirjev duši zraven; naposled potreseš z moko.

Umetniška solata

Na rezine zrežeš: 1 olupljen paradižnik, 1 pomarančo, 1 banano, 2 na koščke narezani jabolki, sok pol limone, 1/2 kavne žličke sladkor-ne moke, malo kislega mleka (po okusu). Vse rahlo premešaš in po vrhu potreseš z malo nestranganega rženjaka. (z.)

Še nekaj o česnu

Prejeli smo:

V zadnji številki »Druž. tednika« sem čitala izvrstni članek o česnu. Saški se prav lepo zahvaljujem za prizadevanje, da vrne veljavo in spoštovanje do te koristne rastline. Izvrsten je posebno kot obrambno sredstvo pred poapnenjem žil. Nešto gospa in gospiččen poznam, ki si z njim odganjajo vse vrste bolezni — in z uspehom. Posebno poapnenja žil se uživalec česna ni treba bati.

Poznam pa še drug recept. Nekoliko različen od Saškega. Morda bo tej ali oni čitateljičji pogodu: V 1/4 l brinovca namočiš 6 dkg na drobno zrezanega česna. Namaka naj se kak teden dni ali še dalje. Nato tekočino precediš skozi krpo in preložiš v stekleničko. Kavna žlica tega domačega zdravila, ki ga popiješ na tešče pred zajtrkom, ti bo izvrstno dela. Čitateljica.

Tvoj otrok

Otroku, ki se na vso moč brani zdravila slabega okusa (na pr. rib-jevega olja), daj prej košček limone ali melisnice, po zaužitju zdravila pa kos črnega kruha. Citronova kislina ali ostrina melisnice napravi otrokovo ustno votlino neobčutljivo in znatno olajša zaužitje. Žvečenje kruha pa odstrani vse ostanke zdravila z jezika in z zobnega mesa.

Smrt plešavosti, Morana

je vsakomur potrebna, to dokazujejo mnogostevilne zahvale dan za dnem.

»MORANA«, dišeča kozmetična tekočina, ne glede na stanje las uspešno pomaga.

Takoj izginejo prhljaji, ekcemi, lisaji itd.

Hrani lase, krepi korenino.

Takoj ustavi izpadanje las in na plešastem mestu zrastejo novi lasje.

Zahtevajte v frizerskih salonih umivanje glave samo z »MORANO«. Pošiljamo po povzetju steklenico din 40—, poština din 7—.

Moderna kozmetika „Morana“ Split

Ako ne boste zadovoljni z uspehom, Vam denar vrnemo.

MODNE SKICE K ČLANKU »DEKLETOVA ZIMSKA GARDEROBA«

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni
Po francoščini priredil Ž. Č.

7. nadaljevanje

Toda njegov sobesednik je zmaljal z glavo.

»Ali vam nisem rekel? Pri ženskah človek nikoli ne ve, koliko je ura. Vzlic temu bi pa rekel,« je resno dodal, »da ta dama ni kdor si bodi; nekaj dobrega je nedvomno na njej. In ne samo nekaj: še prav mnogo celo, se mi zdi.«

Odvetnik se je nekam nejevoljno nasmehnil.

»Upajmo.«
»Boste videli, da imam prav. Ta ženska ne spada med tiste, ki jih gre dvanajst na tucat.«

»Tem bolje. Bo vsaj za dobro partnerko pri tej zakonski igri. Kdaj mi jo boste predstavili?«

»Predstavil vam je sploh ne bom, ker me ljudje preveč poznajo in bi zbudilo le nepotrebno pozornost. Vi njo poznate. Ona vas tudi. Najboljše je, če stopite k njej — še prej ji bom pa sporočil, da že vse veste.«

»Mladi mož je prikal.«
»Medtem ko boste z njo govorili, stopim na balkon, da pokadim cigareto,« je dejal.

Se zmerom se ni bil prav opomogel od presenečenja, zato je hotel biti vsaj nekaj trenutkov sam, da se v miru pripravi na to prvo »uradno« srečanje. Ne meneč se za starega gospoda, ki je zavil nazaj v dvorano, je krenil skozi druga vrata na balkon.

Sveži zrak mu je dobro del. In tudi cigareta se mu je prilegla; tako je vsaj malo spravil svoje misli v red.

»Zadeva je res zabavna!« je premišljal sam pri sebi. »Da mi moja bodoča žena ne bi bila všeč, sicer ne morem reči. Vprašanje je le, ali se bova znala oba otestiti sleherne čustvenosti in se zavarovati drug pred drugim z zidom spodobne nedostopnosti.«

Mladi mož se je zagledal v noč, zatopljen v svoje misli. Te misli so morale biti precej resne, kajti o lahkomišelnosti ni bilo na njegovem obrazu niti sledu več in čelo so mu preplegle brazde. Cigareta mu je dogorevala; utrlil jo je in polglasno zamrmral:

»Najstrašnejše, kar si morem misliti, bi bilo, če bi se Noel Mercier lepega dne zatreskal v svojo ženo. Pazi, fant, to te lahko drago stane!«

Z malce porogljivim nasmeškom na ustnicah in z nekam trudnim obrazom, kakor bi hotel pokazati, da je doživel še vse drugačne stvari, se je vrnil v salon, da poišče njo, ki jo je sam imenoval zgolj »partnerko« v tem prečudnem zakonu.

X

Noel Mercier je najprej zavil v skriti kotiček, kjer je bil odkril Marcela. Toda tam je opazil samo njeno starejšo spremljevalko. Sključena v naslanjaču je kinkala z glavom; zadremala je bila.

Odvetnik se je obrnil nazaj v dvorano — in tedaj je zagledal nekaj korakov vstran njo, ki jo je iskal, njo ki ga očitno že nekaj časa ni izpustila iz oči. V kotičkih njenih ust je igral droben porogljiv usmev.

In ta nasmešek je bilo tisto, kar je Noela najbolj dregnilo.

»Smrt božja!« je zaklel v mislih, »za norca me ima! In če pomislim, da sem ji še malo prej dvoril! Na, lepo kašo sem si skuhal!«

Ali so bile te misli vzrok, da je iznenada oledenel?

»Iskal sem vas, gospodična,« je rekel in se hladno priklonil. »Gospod Morel mi je povedal, s kom sem imel malo prejšnji čas govoriti.«

»Ali vas je kaj manj strah pred menoj kakor pred damo v zelenem?« je odgovorila z vprašanjem mlada milijonarka. Videti ni bila prav nič v zadregi in tudi Noelova formalnost ji ni šla do živca; pripisovala jo je prirojeni zapetosti siromašnega moža, trudečega se, da bi se prikupil bogatinki, ki si ga je izbrala za moža.

Na tihem si je pa dejala:

»Ne boš, lepi moj gospodič! vlogi sta zdaj zamenjani! To pot ne bo dekle zardevalo pred fantom!«

Ta gotovost je podelila deklic tolkšno samozavest, da je odvetnik že po njenem nasmešku uganil, kaj misli.

Vzlic temu ga hladnokrvnost ni zapustila.

»Nisem se upal misliti, da je tista, ki me je smela nocoj edina

zanimati, tako zala,« je preprosto odgovoril.

Marcela je komaj vidno nabrala obrvi.

»Kakšno damo ste po tem takem pričakovali?« je vprašala, še zmerom z nasmeškom na ustnicah. »Ona v zelenem vas je razočarala; in jaz — mar tudi jaz nisem po vašem okusu?«

Mercier je obletel svojo spremljevalko z nedopovedljivim pogledom. Potlej je pa počasi povzel, kakor da bi šele iskal pravih besed:

»Pripravljen sem bil na drugačno... morda bolj... poslovno žensko, kaj vem. Vas je sama milina in sam nasmehek: kako naj združim tolkšno ljubkost s tolikanj čudno predstavo o zakonu in zakonskem sožitju?«

Milijonarka je namršila obrvi. Za trenutek so njene nekam trde črne oči zletele po plesalskih pari. Potem se je spet obrnila k Mercierju.

»Upam, da vam je ravnatelj Selekcijske agencije sporočil moje želje in zahteve?« je rekla nekam visokostno.

»Da, gospodična.«

»Upam tudi, da ste pač vi gospod Noel Mercier, tisti Mercier, ki mi je znal gospod Morel toliko dobrege povedati o njem.«

»Kaj vam je gospod Morel o meni govoril, ne vem; drži pa, da mi je Noel Mercier ime.«

»Odvetnik?«

»Na žalost brez prakse.«

Malce prisiljeno se je nasmehnil; o tej stvari mu je bilo očitno mučno govoriti, tem bolj, ker je čutil, da se upirajo vanj zapovedovanja vajene oči.

»Ta okoliščina zame nič ne pomeni, je pripomnila. »Če se pogodiva, tako ne boste več imeli svoje pisarne.«

Mladi mož ni trenil z očmi.

»Ali mislite, da bi utegnili kakšno zapreko braniti, da se ne pogodiva?« je vprašal z istim umerjenim glasom.

»Takšno vprašanje bi morala jaz z zadati,« je odgovorila brez obotavljanja. »Ali niste mar pravkar rekli, da nisem tista, ki ste se je nadejali?«

Zdaj je Mercier dvignil oči in jih uprl v svojo sobesednico. Okoli ustnic mu je zaigral nedopovedljiv nasmešek.

»Gospodična, temu se pravi kožnost: sami veste, da ste boljši, neskončno boljši, kakor sem se upal nadejati; in ker se tega zavedate, želite, da bi vam še jaz to povedal.«

»O, nikakor ne!« je živahno oporekla. »Za poklone se ne peham. Le to je, da sem si izgovorila to in ono zastran pravic tistega, ki bo moj mož, in mu vnaprej omejila njegovo vlogo: ali ni potem docela naravno, da se vprašam, kakšen vtis ima o meni, in da vnaprej vem, ali bo hotel in mogel izpolnjevati dolžnosti, ki jih terjam od njega?«

Mercier se je ugriznil v ustnice, očaran in osramočen hkrati. Očaran nad prisebnostjo mlade dame, ki se očitno ni dala meniti nič tebi nič ugnati v rog, nekoliko osramočen pa zato, ker ji je dal prilžnost za takšno pripombo.

Govoril je z Marcelo kakor s katero koli deklico njenih let, toda pokazala mu je, da ne mara, da bi jo deval v isti koš s tistimi, ki se pade za fanti in hlatajo po moških komplimentih. Ne, ta je drugačna: hoče si moža kupiti in ne mara biti njegova; tega naj gospod Mercier ne pozabi!

To je bila že druga pika, ki jo je nocojšnji večer izgubil proti njej — proti deklic, ki jo je bil sam proglasil za ljubko... morda nekoliko prezgodaj!

Toda borilec Mercierjevega kova takšnih partnerk pač ni preziral; narobe! Prigoda se mu je začela dozdevati na moč mamljiva. Mladi mož se je v duhu že veselil, koliko priložnosti bo imel za proučevanje tega res nevsakdanjega ženskega značaja — da zakonskih dogodivščin niti v misel ne vzame!

In zakonska zveza na takšni podlagi, z medsebojno nedostopnostjo in vzajemnim spoštovanjem dane besede: ali ne bo to neizčrpen vir vsak dan novih doživljavaev?

Toda prvo vprašanje je: ali je takšna zveza sploh mogoča?

Zakon kakor je bil doslej v rabi, temelječ na ljubezni, a še večkrat na površnem in spremenljivem čustvu; zakon ki se je zdel v tej obliki več in nespremenljiv — tak

zakon, se zdi, je doživel polom. Ali je neki mogoča kakšna druga oblika zveze med moškim in žensko? Oblika, ki bi izvirala iz medsebojnega dogovora in jasno orisanih dolžnosti, brez slehernega slepila?

Ali je dopustno, da stopita dva človeka v zakonsko zvezo in se dogovorita, da za besedo »ljubezen« v tem sožitju ni prostora, zato naj bi pa prevzeli njeno mesto besedi »pogodba« in »vključnost« — ali je to dopustno?

Mercier je bil preveč zatopljen v to razmišljanje, da bi utegnil odgovoriti. Tedaj je spet povzela Marcela:

»Vidim, da molčite; ali vas je mar že minila volja?«

»O, nikakor ne,« je hitro odgovoril mladi mož. »Še nikoli si nisem tako zelo želel, iti na poskušnjo z vami, kakor tele minute, ko sem tehtal mir in srečo, ki nama bo namenjena v zakonu, če bova izločila iz njega strast in ljubezen.«

»Res? Ali iskreno govorite?« je živahno vprašala. »Mislite, da bi mogli biti srečni v takšnem zakonu?«

Prvič dotlej jo je obšel strah, kaj utegne on misliti o njeni zakonski ideji. Do tistih dob je gledala za-

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilnika srajce, ovratnike, zapetnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

devo samo s svojega stališča. Mož? Kaj bo on: njega bo plačala... bogata plačala zato, da se ne bo imel vzroka pritoževati.

Se na um ji ni nikdar prišlo, da bi možki utegnili še kaj drugega zahtevati.

In zdaj, čudno, jo je pred Mercierjem obšla sebična želja, da bi bil tudi on istih misli z njo.

A že ji je mladi mož odgovoril: »Mislim, da je najina sreča odvisna samo od najine skupne volje.«

Marcela je vzravala svojo ponosno glavico. Milijonarka ni prenesla, da bi bila njena sreča sužnja kogar koli na svetu. In odkrito je priznala:

»Povedati vam moram, da bom srečna z vami ali brez vas. Takšna je moja neomajna volja. Če se ne cutite tako močnega, da bi sprejeli moj predlog v celoti, je boljše, da že zdaj odstopite. Kajti povem vam, da vas bom brez usmiljenja odslavila tisti dan, ko boste prekršili le eno točko najinega dogovora.«

Te besede so bile na moč jasne in niso prenesle ugovora.

Mercier se je nasmehnil. Ni bilo videti, da bi mu bila šla grožnja hudo do živga.

Ali se mu je mar njena namera, da zaslužni njegovo možko voljo, zdela tako neresna, da jo je smel puščati v nemar?

In vendar je imel tudi on trdno voljo zgraditi si srečo, naj stane kar hoče...

Iz kakšnih skritih misli je zatorej šel tolikanj nebržno mimo nevarnosti, ki so mu jo oznanjale Marceline besede? Ali je bil mar njegov pohlep po denarju tolikšen, da se je vse drugo umaknilo pred njim?

Ponovim, gospodična, da sem vam na razpolago,« je dejal namesto odgovora. Njegov glas je bil prav tako hladno vključen ko prej.

To njegovo zagotovilo je ukresalo v dekličinih očeh blisk zadoščenja. Vse njene želje se bodo torej izpolnile, njena neomajna odločnost jo je pripeljala do cilja. In na tihem je zahvalila Boga, da ji je naklonil tolkšno bogastvo, saj drugače ne bi bila svojega namena nikoli dosegla.

To pot sem na cilju: našla sem si moža! Mož, ki ga bom dovolj drago plačevala, samo zato, da ne bo drugega počel kakor tisto, kar bo moja volja! Mož, ki mi ne bo vsiljeval svoje volje z grožnjo, da bi me lepega dne postavil na suho. Mož, ki mi ne bo v nadlego, ker bo njegova glavna dolžnost, da se bo ravnal po mojih željah.

Bodočnost se ji je obetala tako blesteča, da je kar pozabila na svoj prejšnji visokostni nastop nasproti

TUDI VAŠ NOVI PLASČ OD PAULINA

KER LAHKO DOKAZEMO, DA SO NAŠI PLASČI NAJLEPŠE IZDELANI
IN DA UPORABLJAMO LE PRVOVRSTEN MATERIJAL.
DAMSKA KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONCREŠNI TRG 5

Mercierju. Obrnila se je k mlademu možu in vzklila vsa sijoča od veselja:

»Tak sva se res sporazumela?«
»Da, gospodična; popolnoma.«
»Ce je tako, mi pa dovolite, da vas predstavim Mariji Duvalovi.«

In gredeč mu je razlagala:
»Stara dama mi je za družabnico. Pri meni živi že od materine smrti, zato sem jo pač dolžna prvo obvestiti.«

»Dovolite mimo grede pripombo, da izkazuje tople pozornost ljudem iz svoje bližine,« je vkladno menil Noel.

Deklica se je ustavila in ga je osuplo pogledala:

»Pozornost? Zakaj ne, če me ne stane nič truda?«
»Ah! In drugače?«
»Kako drugače?«

»Nu, tedaj, kadar vas stane kaj truda?«
»Široko ga je pogledala in se veselo zasmejala:

»Takšnih 'drugač' ne poznam; ne spomnim se, da bi se kdaj za kogar koli trudila.«

Mercier je videl v njenem odgovoru prazno bahanje; usta, ki so ga izgovorila, so bila preveč ljubka, da ne bi bil pri priči zavrgel take trditve.

Medtem sta bila prišla do stare gospodične. Marija Duvalova je še zmerom spala. Celo nekoliko smrčala je; to je bilo Marceli očitno v zabavo.

»Le pogledajte jo,« je dejala svojemu spremljevalcu, »kadar spi, je nebeska: vtelesena nedolžnost in nepokvarjenost! Ne verjamem, da bi katera slaba ženska mogla tako mirno spati.«

Na lepem in brez priznanaanja je stresla svojo družabnico.

»Marija, zdramite se! Saj ste nepopravljivi! Sram me je namesto vas! Tako sramota!«

»Kaj se je zgodilo?«
Stara dama je planila pokonci in zastrmela s širokimi očmi v Marcela.

»Tako neznansko smrčite, draga moja, da se je kapelnik orkestra začel razburjati, katero pihalo ga tako vztrajno lomi. Saj mu deiate kar sramotno konkurenco!«

»Oh, Marcela, preveč pretiravate!« je odgovorila stara družabnica v veliki zadregi in se plaho ozirala na okoli, boječ se, da se ji morda res niso ljudje smejali. Videč, da se nihče ne zmeni zanjo, se je po malem pomirila; toda Marcela je ni hotela tako hitro izpustiti iz rok.

»Zdaj, draga Marija, ko ste se nekoliko zavedeli, vas moram opozoriti, da zberete vso svojo hladnokrvnost in vsi prisebnosti, ki ste je zmožni: usodim si vam namreč predstaviti svojega ženina, gospoda Noela Mercierja, moža, ki mu je odprta najlepša kariera, odvetnika, ki mu zavidaajo vsi njegovi tovariši, in zagovornika, ki ga njegovi klienti ne morejo prehiteti.«

Mercier se je diskretno nasmehnil. Stari gospodični je vsa kri šinila v glavo: s široko odprtimi očmi je strmela zdaj v Marcela, zdaj v njenega spremljevalca. Hotela je nekaj reči, a ni našla besed.

Mlada milijonarka se je vidno pasla na njeni zadregi in presenečenju.

»Že vidim, da ste od veselja vsi iz sebe,« je rekla na moč resno.

»Verjemite mi, da znam po zaslugi čeniti vaše navdušenje. Le predobro vem, kako vam je pri srcu moja sreča in kako nesrečni bi bili, če mi ne bi mogli prvi čestitati. Toda moj zaročenec vas še ne pozna in zato tudi ne more slutiti vašega navdušenja; bodite vendar tako ljubezni in recite mu dve, tri prijazne besede za dobrodošlico.«

»Gospod, jaz...«
Stara devica je obmolnila. Vsa zbegana je pogledala svojo gospodaričo in obupno vzklila:

»Oh, Marcela, saj ni mogoče, saj niste tega storili, kaj ne da ne?«

»Ko bi vedeli, draga prijateljica, v kolikšno čast si štejem vaše zupanje! Le predobro ste vedeli, da se nisem zmožna pregrešiti zoper dobre nauke, ki ste mi jih dajali vse življenje. Nu, zdaj vidite njih sadove, zdaj lahko sami presodite, kako modro sem ravnala: namesto da vzamem kakšnega boksarja, salonskega plesalca ali cirkuškega krotitelja, kakor sem vam grozila, sem si rajši izbrala moža iz naše družbe, moža, ki bo še vam všeč — tako všeč, da se bojim, da ne postanem ljubosumna na vas!«

Gospodični Duvalovi se je pod to ploho besed začelo vračati duševno ravnotežje.

»Prav imate, mala moja Marcela,« je resno pritrdila. »Če je vse res, kar mi pripovedujete, vam moram čestitati. Vaš spremljevalec je čedne zunanosti in tudi jaz imam vtis, da je spodoben človek.«

Govorila je, kakor da bi bila na pogrebu, a prav to je Marcelino veselost še podžgalo.

»Kako sem vesela, Marija! Vaš pristanek imam! Verjemite mi, ta-

ko malo sem bila pripravljena na to, da boste istih misli z menoj, da sem zares kar ganjena.«

»Drago moje dete, še zmerom ste takšna porogljivka, kakor ste bili, in vendar ste v srcu tako dobri!« je vzdihnila vrla družabnica, komaj premagovaje solze. »Ali se pa tudi zanesete, da se niste prenačili?« Ali res dobro poznate svojega... tega mladega gospoda? Ali za gotovo veste, da boste z njim v vseh ozirih zadovoljni?«

»Ali za gotovo vem? Ali poznam svojega zaročenca? O, Marija, kako le morete o tem dvomiti! Poslušajte rajši in sami presodite, ali svojega bodočega moža poznam ali ne: Star je tri in trideset let. Oče mu je zgodaj umrl, zato ga je vzgajala mati. Ko mu je bilo osem let, je imel ošpice, z dvanaestimi leti je prestal nevarno škrlatinko; ta bolezen mu je pustila za nekaj let bolehnost in telesno šibkost. Vojaščino je služil pri dragoncih. Noge ima dobre, vidi brezhibno in njegov želoec je v redu...«

»Nikar, Marcela, nikar ne govorite na takšen način.«

»Le počasi, draga moja, naj vsaj dogovorim! Dokazati vam moram, da svojega bodočega moža korenito poznam, in prav tako želim, da ga tudi vi poznate... Naj torej nadaljujem: Moj bodoči mož je trdnega zdravja in se ponaša z imenitnim tekom. Tri zobe ima plombirane, na dveh pa zlato krono. Čevlje nosi šte. 42, rokavice pa 7 1/2 — glede na njegovo dokaj visoko postavbo je torej oboje prej majhno ko veliko...«

»O, Marcela, takšne podrobnosti...«

Toda ni ga bilo človeka na svetu, ki bi prišel mladi objektisti do konca, kadar si je kaj vtepla v glavo.

»Naposled moram navesti še to, da je moj ženin dobro zapisan pri tako častivrednih in občutljivih ljudeh, kakor so njegova sobarica, čevljar in perica. Da sliko dopolnim, moram omeniti še zelo važno posebnost, ki pač najneposrednejše karakterizira pravno vrednost slehernega samca: svojega krojača plačuje še dovolj redno... To je, kolikor razmere poznam, velika redkost pri moških.«

Naj se je Noel še tako trudil, da bi ostal resen, pri poslednjih Marcelinih besedah ga je premagal bučen smeh.

»Čudovito zabavni ste, gospodična!« je vzklila, ko je prišel do sape.

»O, le počasi!« je menila Marcela in se živahno a s strogim obrazom obrnila k njemu. »V vašem življenjepisu je tudi nekaj črnih pik, in ne baš nedolžnih!«

»Nikarite!«
»Tako na primer trde o vas, da niste nikdar imeli nobene resne ljubezni, zato pa tem več prijateljic... in ena izmed njih...«

Obmolnila je, kakor da bi hotela že vnaprej uživati ob njegovi zadregi.

»In ena izmed njih?« je vprašal vkladno mladi mož. Na ustnicah mu je zaigral droben nasmešek.

»Ena izmed njih vas zelo bremeni!«

»Ni mogoče!«

Kini prinašajo

SOKOLSKI DOM ŠIŠKA

telefon 33-87

Od 14. do 16. t. m.

»LISELOTTE«

V gl. vlogi: Magda Schneider in Albert Lieven.

KINO TALJA KRANJ

predvaja v soboto 14. t. m. ob 20.30

uri, v nedeljo 15. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri večer.

»AVETI KINESKE ČETRTI«

Georg Raft, Ana May Wong, Jean Parker in Kent Taylor.

Dodatki: Šala in Foxov žurnal.

ZVOČNI RADIO JESENICE

telefon int. št. 620

13. t. m. ob 20. uri, 14. t. m. ob 20.

uri in 15. t. m. ob 15. in 20. uri

»V DZUNGLI«

V gl. vlogi: Harry Piel kot »gospodar džungles«. Dodatek: domač kulturni film. Pri vsakem spondu najnovejši Paramountov in Univerzum (Ufa) zvočni tednik.

ZVOČNI KINO SEVNICA

14. in 15. novembra t. l.

»RIVIERA EXPRESS«

V gl. vlogi: Charlotte Sussa in Karl Ludwig Diehl.

Dva dodatna filma.

KINO ŠOSTANJ

predvaja od 12. do 15. novembra t. l. večer.

»BENCALI«

Dodatek: predigra — Predstave: ob delavnikih ob 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 15., 18. in 20. uri.

Pride večer: Nesmrtni gosli.

O LAGANJU

Pisma naših čitateljcev k uvodniku „Laganje“

Spoštovani gospod Haka!

Zadnjič se je pri meni zbralo več mladih deklet. Bil je rojstni dan ene izmed njih in prišlo so, da se pomimo pri skodelici kave. Ko so bili naši pogovori že kolikor toliko izčrpani, sem jim pokazala tisto številko „Družinskega tednika“, kjer ste v uvodniku pisali o laganju. Kakšna škoda, da niste bili med nami, gospod Haka! Če bi bili videli zareče in nagajive obrazke mojih obiskovalcev, bi se vam bilo razjasnilo drugače gotovo strogo lice in zadovoljno bi si bili pomeli roke, češ: To pot sem pa pravo zadel! Kakor je videti, je to polje pereče in še dokaj neobdelano.

Naj bom kratka! Povedati vam hočem le, da so se vse moje gostje s podarkom izrekle proti vsakršni laži. Laž je že sama po sebi nekaj slabega, nekaj človeka nevrednega in dokaz njegove slabosti ali pa zahrbtnosti. Nedopustno je zato lagati tujcu, kar greh je pa zavajati v lažno zmoto fantazije, zaročenca ali kakor se že imenuje srečni ali nesrečni izbrancec.

Torej, gospod Haka, kar potolažite se. Še so dekleta, da tistih pet, ki so bile pri meni, niti ne štejem, ki se ne bodo kar tako meni nič tebi nič šopirile z lažnim perjem, da bi bile interesantnejše. Saj jim tega tudi treba ni! Vsaka ženska, tudi tista, ki je videti preprosta in enostavna ko beli dan, je tako kompliciranega bistva, da ji niti hlepiti ni treba po tem, kako bi se napravila interesantno.

Rajni Medved je nekje povedal, da nekaj pesnika in nekaj zdravnika v vsakem človeku tiči. Dokazano in preizkušeno pa je, da je v vsaki, pa prav vsaki ženski odlesk sfinge. In prav tako bo vsak takle pesnik in zdravnik lahko reševal življenjske uganke, ki mu jih bo zadajala njegova sfiga.

Jasno je seveda, da pametna ženska svoje življenjske uganke ne bo dala reševati meni nič tebi nič kar prvemu, ki pride, in takoj. Pri tem pa ni treba, da bi bila neodkritosrčna.

Ko so dekleta še enkrat prečitala vaše kramljanje, so izjavila še tole:

Posebno med človekoma, ki se imata rada, je odkritost potrebna, tako potrebna kot drugim vsakdanji kruh. Toda mnogo je deklet, ki mislijo, da so prav odkrite šele, če svojemu fantu ne zamolče nobene manjše ter mu vse povedo; kaj je rekel o njem ta in oni, kako sodi o njem teta, kako stric. To ni odkritost, to je jalovo in nespartno prenašanje čenč in potrata časa. Dekle mora znati presoditi, kaj je važno in kaj ni, neprijetne stvari naj pa fantu pripoveduje le tedaj, če misli, da mu bo to koristilo in da je prav, če jih izve.

Naj končam. Še nekaj, gospod Haka! Čez teden ali dva me spet obiščejo moje znanke. Dajte, napisite mi kaj o tovarštvu in prijateljstvu med fantom in dekletom. Kaj mislite, ali je že napočil tisti čas, ki ga obeta Nietzsche v svojem Zaratuštri?...

Čitateljica X. Y.

Spoštovani gospod Haka!

Zadnjič mi je slučajno prišel v roke „Družinski tednik“ in nehoti se se moje oči najprej ustavile na vašem članku o laganju. Ker je vprašanje sodobno in po snovi zanimivo, vam pošiljam nekaj svojih misli, čeprav nisem vaša naročnica.

Laganje v ljubezni bi bila zelo klavna zadeva, če bi jo razumeli tako meščansko in praktično, kakor jo navadno razumemo.

Prava ljubezen je čisto tovarštvo, strnjeno z ljubeznijo do vsega lepega, in ni nič manj čista, kakor je čisto veselje, ki ga občuti človek v trenutku duševnega sprostitja. Spol je v taki ljubezni na drugem mestu.

Ljudje, ki govorijo drugače, so premalo ponosni ali preslabo vzgojeni, da bi se znali premagati.

Če govorim o ljubezni, mislim vedno le na tako ljubezen, in če govorim o laži, ne mislim na laž iz predmetne krčme, temveč na laž, ki je morda obratna resnica.

Neopravičljiva je tista laž, s katero svojemu bližnjemu nekaj vzameš. Karoli: čast, zaupanje, srečo, pa tudi kakšno svetno dobrino. Vse druge laži so lepe in neumno je trditi, da je vsaka laž grda.

Laganje v ljubezni je bilo, je in bo vse dolej, dokler se bodo v naših srcih vedno menjavala žalost in veselje, ljubezen in nenaklonjenost, zakrknjenost in dobrotla.

Laž je morda prav tako upravičena kakor resnica. Ali niste že opazili, da lažejo v ljubezni le zelo tenkočutni in občutljivi ljudje?

Z lažjo preplete ženska svojemu ljubimcu svet kakor s tančico. Tako daje ljubezni vedno novo barvo, ljubezenskemu svetu vedno novo ozračje.

Moški ljubijo laž, ker so potrebni odliha, trudni umstvenega, prečnega sveta in ker so bolj otročji, kakor sami mislijo. In ženska, ki res ljubi svojega drugega, mu nehoti ustvarja nov neznan svet. Ne z majhnimi ženskimi

Nadaljevanje v 5. stolpcu

Krivnostni Fantomas

Detektivsko - kriminalni roman

37. nadaljevanje

V množici, ki je odhajala od pisane šotora, so bili tudi trije, ki so se razlikovali od ostalih po posebno elegantnih oblačilih: dva gospoda v večernih plaščih s cilindri na glavi in dama z razkošnim svilenim kepom, obrobjenim z dragocenim krznom.

Zdajci je dama šepnila starejšemu spremljevalcu nekaj na uho. Gospod, sivi lasi, z majhnimi pristrženimi brčicami, se je zdel na oko ko kakšen konjeniški častnik.

»Ali vidite tam na levi moža, ki stoji pri strelišču? To je eden izmed tihcev, ki so bili pri železniškem ropu udeleženi!«

V tistem trenutku je množica zavalovala in odrinila našo trojico v stran. Veseljaška študentovska družba, ki je prihajala iz Latinskega okraja, si je utirala pot skozi množico, udriha-joč na levo in na desno s papirnatiimi biči. Mlada dama, ki so jo prešerni študenti neusmiljeno odrinili, je pri- jela mlajšega gospoda za roko in dela: »Gospod F., paziti morava, da ne izgubiva starega gospoda!«

Ogovorjeni, mlad mož z angleškimi brki, je smeje se odgovoril: »Nič se ne bojte! J. ima oči povsod! Ali ne vidite, da pravkar z ne- kom govori? Bržčas mora še to ali ono ukazati!«

Lepa, elegantna Parižanka ni bila nihče drugi kot Jozefina, Loupartova ljubica. Mladi mož s plavimi brki je bil Fandor, starejši pa — oni s častniškimi manirami — pa Juve. Da, Juve, Fandor in Jozefina so od tistih dob »delali skupaj!«

Tako so se zmenili tisti dan, ko je Fuselier zasliševal Jozefino. Jozefina je morala biti za svojo svobodo hval- ležna edinole prijaznemu posredova- nju komisarja Juva.

Sicer naš stari Juve ni verjel v njeno nedolžnost, dejal si je pa, da mu utegne Jozefina simpatija marsi- kaj koristiti. Morda utegne izvedeti kakšno zanimivo podrobnost o Lou- partu; razen tega se mu je zdelo, da ima na ta način Jozefino neprestano pod nadzorstvom.

Jozefina, ki je bila kakopak neiz- merno vesela svoje prostosti, je pri- segla, da bo policiji na vseh koncih in krajih pomagala.

Juve in Fandor sta Jozefino odved- la ta večer v neko elegantno restav- racijo in sta z njo prav obilno večer- jala. Razkošje je Jozefini zmešalo gla- vo. Juve ji je slikaš še vse lepše ve- dere, če bo pridna in poslušna, če bo z dušo in s telesom njegova prava za- veznica. In ta večer je bila prav Jo- zefina skuhala to misel, naj obiščejo vsi trije veselico na Montmartru, za- kaj prav gotovo bodo člani Louparto- ve tolpe nocoj strašili po vseh teh raz- košnih zabaviščih.

Jozefina je pogledala v smer, ki jo je pokazal Fandor, in res je uzrla ko- misarja v vnetem pogovoru z nekim Arabcem, ki je prodajal laške orehe. »Da, gospod šef,« je dejal preoble- čeni prodajalec, »že od dveh zasedlu- jem malega Mimila; ali naj ga areti- ram?«

Juve ni odgovoril naravnost, tem-

več je opazoval agenta in mu polje- smeje se dejal:

»Imenitno, dragi Michel, vaša ma- ska je čudovita. Nihče izmed Loupar- tovih ljudi ne bo spoznal v vas stare- ga Sapeurja, ki so ga pred tednom dni vrgli iz »Zelene opice!«

V tistem trenutku je stekla Jozefi- na k Juvi in ga potegnila za rokav. Pokazala je z roko na majhno gručo, korakajočo čez Beli trg.

Juve je namignil Fandorju. Vsi tri- je so se tedaj z vso previdnostjo pre- rinili skozi množico. Spoznali so Lou- parta!

Apaš je imel oblečeno pisano sraj- co, na glavo si je poveznil visoko če- pico, v roki je pa vihtel debelo gor- jačo; korakal je v sredini med šesti- ni enako oblečenimi fanti. Po oble- kah je sodila ta pisana sedmorica med konjske mešetarje.

Ko se je skrivnostna gruča pribli- žala razkošno razsvetljenemu trgu Pi- galle, je Juve s svojim spremstvom obstal, da bi ga Loupart ne opazil.

Sekundo pozneje so obstali tudi konjski mešetarji. Obkolili so Lou- parta in vneto prislunili njegovim ukazom.

Vsi ti fantje so bili brez dvoma Loupartovi pomagači. Ali so mar op- azili, da jih kdo zasleduje?

Fandor, ki je držal Jozefino za pod- pazduho, je čutil, kako ji je srce utri- palo. Dekle je bila res v skrajno ne- varnem položaju. Bati se ni imela samo maščevanja svojega ljubčka, saj bi bi- lo že dovolj, če bi jo kdor koli izmed Loupartovih zaveznikov spoznal!

Zaman jo je skušal častnik pomi- riti. Ko ji je zatrjeval, da se ji Lou- parta ni treba bati, češ da bo pri pri- čih vklejen, če se približa, je samo še podvojil njeno razburjenje. Dekle se je začela tresti po vsem životu.

Fandor je jel razmišljati ali bo mar res pomagal policiji, ali se pa samo pretvarja? V njegovem razmišljanju ga je zmotil važen dogodek.

Loupart se je ločil od svojih tovari- šev in jo mahnil v veliko restavracijo »Pri krokodilu«. Restavracija je ime- la v pritličju veliko dvorano, kjer si lahko pil pivo, vino ali kar koli, ne da bi moral napraviti kar cel stotak. Tudi v prvem nadstropju je bila veli- ka dvorana. V njo so držale ozke stopnice. Pri vhodu je stal orjaški vratar v bahaški livreji. Razen tega si našel pri »Krokodilu« še nekaj sobo- zav sklenjene družbe, diskretnih sala- nov in separéjev za ljudi, ki imajo polne mošnje denarja.

Okoli polnoči so se kar vrstile raz- košne kočije; dame in gospodje v ve- likih toaletah so kar trumoma prihaj- ali.

Za imenitne ljudi se je spodobilo, da so večerjali v prvem nadstropju.

Na svoje zažudenje sta Jozefina in Fandor opazila, da je Loupart v druž- bi dveh gospodov v fraku in dveh ele- gantnih dam iz pariškega polsveta krenil po ozkih stopnicah v zgornje prostore.

»To je bilo nekaj posebnega! Kostum konjskega mešetarja je moral v teh lokalih neprijetno odbijati. Kaj je le Loupart nameraval?«

Juve je stekel k Fandorju in Jozefi- ni in jima naročil takole:

»Stvar se zdi v redu; dobro poznam to hišo. Samo en izhod ima. Vi, Jozefi- na Ramotova, boste sedli v prvem nadstropju na kakršno koli mizo; na- naročite boste šampanjca. Nate pelde- set frankov! Bodite prijazni in se nikar ne preveč deviško ne vedite! Ni- kar ne pozabite, da ste odslej prelest- na dama, ki hoče uživati in ki se hoče zabavati!«

»Ali mislite, da se bom znala vži- veti v svojo vlogo?« mu je odgovorila Jozefina s prisiljenim nasmehom, če- prav je bila prav za prav od sile razburjena.

Ko je hotela oditi, ji je Juve še pri- šepnil:

»Zapomnite si, naj se zgodi kar ko- li, midva se ne poznavaj!«

Jozefina je prikimala.

Medtem ko je odšla v jedilnico, sta ostala Juve in Fandor na trgu Pi- galle.

»Kaj premišljuješ?«

»Zdi se mi prav sumljivo, da je Loupart šel v ta lokal; bržčas ima kakšno nameno,« je dejal Juve.

»V takšni obleki?«

»Otroče! Bodi brez skrbi, saj ne bo sedel v jedilnico... Nemara ima kak- šen sestanek v separéju...«

»Kje bova čakala nanj?« je vpra- šal častnik.

Po kratkem premisleku je Juve od- govoril:

»Sedla bova v dvorano, kjer že Jo- zefina sedi, in sicer si bova izbrala mizo pri stopnicah, da nama nič ne uide... Tako bova lahko prihajala in odhajala, kadar bova hotela.«

»Če pa ne bo takšne mize?«

»Potlej bova pač na cesti počakala.«

Ko je Juve opazil, da je častnik spatil obraz, je resno dejal:

»Najina naloga je prav resna; ne gre predvsem za to, da Louparta are- tiram, temveč za to, da opazujem vse njegovo gibanje, da mu bom lahko na dan aretacije kakor v ogledalo poka- zal njegovo dosedanje življenje. To- krat, dragi Fandor, ne bo čas izgub- ljen, zakaj prepričan sem, da je ta nepridiprav počel vsa strašna zlodej- stva in hudodelstva pod...«

»Pod Fantomasovim vplivom!« je dokončal Fandor.

»Da, pod Fantomasovim!« je sveča- no pritrdil Juve.

Gospod Dominik, poslovodja v »Kro- kodilu«, je stregel Juvi in Fandorju osebno; imenitna gosta sta bila, saj sta ukazala šampanjce, ocvrta jetra in še drugih dobrot...

Častnik in komisar sta se šla bo- gata lahkoživca, ki se z dobro večerjo podpirata za veseljaško noč.

Našla sta res mizo, ki sta si jo že- lela. Medtem ko je Fandor videl po vsej dvorani, je bil Juve s hrblom obrnjen g gostom in je ves čas opazo- val stopnice.

Nocojšnje vrvenje ni bilo vsakdanje. Videli so zakone iz najvišjih družab- nih krogov, poleg njih so pa eedele za isto mizo predrzne dekle in dvom- ljiivi kavalirji.

Tu si slišal bučen grohot, tam slano

Nadaljevanje na 8. str.

Humor

Dobesedno

»Piskernik je baje do ušes zadolžen.«
»Bo že res, saj še klobuka ni plačal.«

»Glej, glej, pa si se hudo spreme- nil, odkar se nisva videla!«
»Na boljše ali na slabše?«
»Oprosti — ti se lahko sploh sa- mo na boljše spremenil!«

Sodobno

»Kam ste se pa ondan zatekli z dru- žino, ko vas je presenetila nevihta?«
»Jaz sem stekel v krčmo, žena k modistki, pes k mešarju, moji hčeri pa v ženično posredovalnico.«

Zafrknil jo je

Ona: »Peter, kaj pomeni ta črni las na tvojem suknjiču?«
On: »To pomeni, da mi suknjiča že od tistih dob nisi skrtačila, ko si bila še črnolasa.«

Premoženje

Operna pevka: »V mojem grlu tiči premoženje!«
Pijanec: »V mojem tudi.«

Najnunjeje stvari

»Nu, Petriček,« vpraša oče, »kako ti je všeč tvoja nova sestra?«
Sinko: »O, nič ne rečem, oče. Le to mislim, da bi marsikaj drugega nuj- neje potrebovali.«

Po ovinkih

»Saj ne mislim Jernačevih obreko- vati,« je jezikal opravičljiva sosed. »Najmanj pa Jernačko samo... Le to rečem, da se mi ubogi mož strašno smili!«

Košarica

»Dejal sem ji, da se bom ustrelil, če me ne bo marala!«
»In kaj ti je odgovorila?«

»Vprašala me je, ali bi potlej lahko njen brat prišel k mojemu šefu v služ- bo namesto mene.«

O LAGANJU

Nadaljevanje iz 1. stolpca

lažmi, temveč s svojo fantazijo; poet je in njen dragi jo posluša. Ali pozna- te »Mono Liso«, to skrivnostno pesem v barvah? V njen svet ima dostop samo čista duša. In še ta ne doume, samo sprejme in varuje v srcu ne- znano lepoto.

Nikoli doumeti, to je tista laž, ki je vedno nova in vedno neznana.

Morda bom edina, ki zagovarjam laž, toda te vrstice sem vam napisala zato, ker je danes moje srce mirno in srečno. Pozdravi! Iskra.

G. Haka!

Dovolite prosim, da vam na vaš čla- nek »Laganje« tudi jaz povem svoje mnenje.

Priznati moram, da se strinjam v nekaterih stvareh z vašim pisanjem. Laganje je zelo nizkotna in podla stvar. Dvakrat tako nizkotna in podla je pa takrat, če se nalaže fant de- kletu ali pa obratno.

Iz svoje lastne izkušnje vam povem, da me je nekoč nalagal fant, s ka- terim sva bila dolgo časa nerazdru- ljiva prijateljca. In danes? Posledica tega njegovega nepremišljenega de- janja je ta, da ne verjamem nobenemu fantu niti trohice več. Povsod se mi zdi, da se mi hoče nalagati vsak člo- vek — in konec tega bo? Odgovor prepuštam vam.

Zdi se mi, da dekle, ki je količkar pošteno in ima kod kakšno ljubezen, ne bo moglo seči po tako nizki stvari kakor je laž, da bi se fantu kdaj zla- galo. Prava ljubezen ne gori nikdar v taki luči; se ne bo nikdar prijemala takih stebrov! Naša bo izhod v drugi smeri, pa če je treba premagati ne vem kakšne ovire in zapreke. Saj pride vendar prej ali slej vse na dan. In potem se boji srečanja, ker ima slabo vest, in tako gre tako, na videz velika ljubezen vsaka v svojo novo smer, iskat novih žrtv. Ista velja se- veda tudi za fante, tudi teh je žal vsak dan manj poštenih. Gotovo se dobe še kje izjeme, kakor tudi obrat- no, toda zelo težko.

Res! Naj bi se vsak fant in vsako dekle odvadilo laganja, prihranjenega bo mnogo gorja in trpljenja med mla- dimi ljudmi.

Sicer bi imela še marsikaj pripom- niti, toda moje pismo ni edino, ki pride v vaše roke. Oglasite se še kaj s takšnimi članki, človek ima poleg vsakdanjih stvari še kakšno posebnost.

Vas pozdravlja vneta čitateljica va- šega lista. St. P.

Ljubljana.

Spoštovani g. Haka!

Vedno prebiram vaše uvodne čla- nke in sama sebi odgovorim na vsa- kega, a pismeno se vam do danes še nisem odzvala. Mislim si: »Gospod Haka dobi vedno dovolj tehtnih od- govorov brez mojega sodelovanja.« Ko sem pa v zadnjem listu prebrala članek »Laganje«, se mi je zdelo, da moram nekaj napisati, ker se nikakor ne strinjam z nazori današnje mla- dine.

Sem že preko dekletskih let in ven- dar mi je mladina še vedno na srcu. Kajti vse premalo se zaveda, kakšno vlogo igra »mladostna doba«, kako odločilna je za vse poznejše življenje. Nikakor ni na mestu, da bi jo izrab- ljali tako lahkomišlno in celo s pe- čatom laži. Z lažjo ne prideš daleč, kvečemu morda priročaš v tako za- želeni zakonski jarem — vsaj po mne- nju omenjenih dveh gospodičen iz ljubljanske kavarne. In kakšen naj bi bil tak zakon. Z lažjo zgrajen! Na kakršni podlagi sloni, na takšni se zruši. Sicer pa resni zakonski kan- didatje in kandidatke, ki jim beseda »ljubezen« kaj pomeni, ne govorijo tako plehkih besedi kakor omenjeni dve gospodični. To je navadno igrakanje s fanti ali nasprotno z dekleti, ki na- vadno ne pripelje v zakon. Kajti kaj kmalu se razblini v nič, ker ni med njima one močne vezi »ljubezni«, po- rojene iz duše in medsebojnega raz- umevanja ter brezpopojnega zaupanja.

Ostane pa še »laganje« kot privla- čna sila v ljubezni. Po mojem mne- nju tudi to ne bo držalo, še zdaleč ne. Kakšna zmotna, draga dekle ali go- spodična! Ti sama moraš biti v lju- bezni tista privlačna sila, ti sama mo- raš imeti v sebi vso moč, ves vpliv na izvoljenca svojega srca. V tebi mora najti vse, kar je iskal v ženski, in ostala mu boš nenadomestljiva.

Le ako si si privzgojila toliko srčne kulture, da boš kdaj komu vse to, se ti ni treba bati, da ti bo neiskren in nepošten, da bo šel okrog tebe mimo drugih deklet, kakor čebela okrog cvetlic; kajti ustavi se bo pri najlep- ši cvetki, pri biseru tvoje duše! Upo- števal in cenil te bo on in morda še kdo drugi tako, da bo včasih tvoj izvoljenec lahko ljubosumen tudi brez tvoje laganja.

Moje mnenje je kakor vaše, g. Ha- ka, da laž ni ne nujna, ne življenjsko potrebna.

Vrhnika pri Starem trgu. M. P.

Slika

Nadaljevanje s 4. strani

navdahnila čut za eleganco, duha ti je podžgala; postal si resnično lep in duhovit. Ljubila sem te takrat. Na moč mi je ugajalo, da se vse tvoje dobre lastnosti stopnjujejo.

On: Zvito si to premislila, tega ti ne morem odreči. Ženska zvitost — ko ti ima kratke noge!

Ona: Zakaj?

On: Ker je slučaj razkril vso spletko. Našel sem tvoje pismence in že drugi dan sem spoznal tvojega moža. Ugotovil sem, da si me — varala. Izprevidel sem, da je odveč sleherni kosanje s tvojim možem, zakaj že tak, kakršni sem bil, da, celo neobrit, sem ga prekašal za najmanj sto odstotkov. Zapustil sem se po malem, ljubosumnost me je minila, in celo ljubezen se je naposled popolnoma ohladila. Upam si celo trditi, da je temu počasemu odmiranju mojih čustev bilo krivo samo tvoje drobno pismence. Da nisi takrat izgubila pisma, bi bil bržčas še današnji dan, tako brezmejno zaljubljen vate. (Zmagoslavno jo je pogledal zviška.)

Ona (tiho): Misliš torej, da ženska še pisem ne zna čuvati! Če bi bila kdaj koli s tvojimi pismi tako nepredvidna, kakor misliš, bi si že davno opekla prste!

On: Kaaj? Ali si mar tisto posetnico nalašč izgubila?

Ona: Da.

On (ves srdit): Zakaj?

Ona: Da bi spoznal mojega moža in bi si malo ohladil svoja čustva, dokler bi tvoja ljubezen naposled popolnoma ne ugasnila. Kajti...

On: Kajti...?

Ona: Kajti tragedij ne morem trpeti. Ko sem te bila že sita, sem nalašč posejala posetnico. Ti si se me potlej tudi preobjedel — in zdaj se na koncu mirno razhajava.

On: Torej prelomiš najine vezi samo zato, ker...

Ona: ...ker sem prelepo londonsko sliko že pokazala nekemu drugemu. (Ona steče s hitrim korakom na desno, on pa stoji ves zmeden in strmi za njo.)

SKRIVNOSTNI FANTOMAS

Nadaljevanje s 7. strani

šalo, ženketanje kozarcev in bučanje godbe. Med mizami je plesal črnc v rdeči obleki in se spremljal sam z udarci na gong. Kadar si je oddahnil, je pri priči zaigral jazz, in dve zapeljivi, na pol goli španki sta se v divjem diru pripodili na sredino dvorane ter zaplesali izzivajoče španske ples.

Fandor je opazil lepo Jozefino na sredini dvorane. Natanko se je ravnala po Juvonih navodilih. Ni bila samo ljubezniva, temveč celo malo izzivalna; v to vlogo se je imenitno živčevala. Za njeno mizo je sedel plavalasi velikan, zagorelega obrtnega obraza; za nič na svetu bi ne mogel zatajiti svojega angleškega rodu.

Fandorju se je zdel znan; to možato postavlo, te nenavadno orjaške mišice, napete pod elegantno obleko... nekje jih je že moral videti!

»Pri moji veri!« je zdajci vzkliknil častnik na glas, »saj to je Dixon, ameriški boksač, ki je v treh krogih premagal znamenitega...«

Fandor se je prekinil, ko je pogledal Juva Prasnil je v smeh, videvši, da si komisar z vsakdanjim gibom zatika zlato obrobljen monokel pred oko.

»Resnično!« je dejal obdujujoče, »kadar se greš svetovnjaka, ne pozabiš niti najmanjše malenkosti. Zdjaj bi

Vse vrste oblek, nepremočljivih Hubertusov, plaščev, perila itd., si nabavite po zelo nizki ceni pri

Preskerju
Sv. Petra cesta št. 14

te brez ugovora sprejeli v »Jokey-Club...«

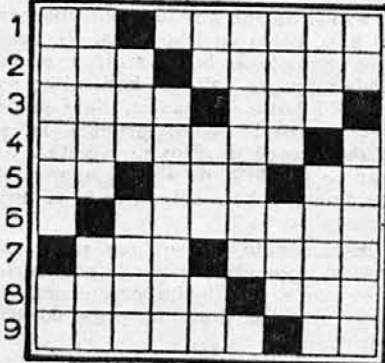
Ker mu Juve ni odgovoril, ga je Fandor čez nekaj časa vprašal, zakaj tako trdovratno molči.

»Tebe bi po pravici lahko prišteval med tiste, ki zanje evangelist pravi, da imajo oči, pa ne vidijo...«

»Zdaj se boš spet znesel nad mano,« je zamrmral častnik in se delal šaljivo užaljenega. »Saj se mi je zdelo, da se bova spet prepirala!«

Križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed

Vodoravno: 1. veznik (Prešernova oblika); nezorana zemlja. 2. naslov abesinskih poglavarjev; strežaj. 3. zavetišče; staro mesto v nekdanji Raški. 4. britanska indijska vazalna država. 5. veznik; zver; veznik; 6. snov v hrani, ki je velikega življenjskega pomena. 7. del živali; zdraviliško mesto v italijanski južni Tirolski. 8. zlato (lat.); oblika vode. 9. kdor se bavi s čim le iz ljubezni in v zabavo, ne pa poklicno; predlog.

Navpično: 1. Dumasov mušketir; kratka za agencijo Avalo. 2. donavska soteska; pijača. 3. član družine; žensko ime. 4. pritlikavsko mesto iz Swiftovih »Gulliverjevih potovanj«. 5. španski spolnik; števnik; osebni zaimek. 6. zdraviliško mesto na Hrvaškem. 7. Dedalov sin iz Ovidovih metamorfoz; droga. 8. osebni zaimek; krasen. 9. medmet; britanski dominion.

REŠITEV KRIZANKE iz št. 44

Vodoravno, po vrsti: 1. karat; ramon. 2. orava; irena. 3. rop; pisa; en. 4. amazonas; go. 5. balaton; pas. 6. l. r. (lastno ročno); m; ar. 7. sto; koblenz. 8. or; musliman. 9. da; arta; ima. 10. ivana; tajen. 11. marat; adana.

Radio Ljubljana
od 12.-18. novembra 1936

ČETRTEK, 12. NOVEMBRA.

12.00: Vsakemu nekaj (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plesi narodov (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pesti zvoki (Radijski orkester) ■ 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave: Nova budilka (prizor) ■ 20.00: Narodne z vseh strani. Sodelujejo: g. Drago Zagar. Akademski pevski kvintet in Radijski orkester ■ 22.00: Čas,

POZOR
GOSPODINJE!

Najceneje
ste postreženi s
KURIVOM
pri trdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708

Prvi poskus
stalni odjem

vreme, poročila, spored ■ 22.15: Za zabavo! Cimermanov trio) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 13. NOVEMBRA.

11.00: Šolska ura: Postanek in uporaba v papirni in kemični industriji ■ 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Kateri zakoni se tičejo posebno žene (g. dr. Donata Capuder) ■ 18.20: Klavirske točke (plošče) ■ 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Prenos iz Berlina: Koncert londonske filharmonije ■ 21.00: Zbor praških učiteljev (plošče) ■ 21.20: Citraški koncert, g. Mezgolits Emil ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 14. NOVEMBRA.

12.00: Plošča za ploščo, pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošča za ploščo, pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust! (igra Radijski orkester) ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Martinovanje ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Opretna glasba (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 15. NOVEMBRA.

8.00: Vesel nedeljski pozdrav! (plošče) ■ 8.30: Telovadba (15 minut za ženske, 15 minut za moške, vodi g. prof. Marjan Dobovšek) ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve v Ljubljani ■ 9.45: Verski govor (ravnatelj g. Jože Jagodice) ■ 10.00: Narodne pesni: Pojeta gg. Vekoslav Janke in Svetozar Banovec s spremljeval. harmonike (Stanko), vmes Radijski orkester ■ 11.30: Striček Matiček kramlja otrokom ■ 12.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Kar imamo, to Vam damo (plošče po željah) (oddaja je prekinjena od 14.-16. ure) ■ 16.00: Fantovska ura: O boljševiski vzgoji (predavanje in razgovor, vodi g. Rudolf Smersu) ■ 17.00: Kmetijska ura: Kmetka družina (g. A. Kroš) ■ 17.20: Prenos iz Mežice: Koncertni nastop koroških pevskih zborov ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled (Bgd) ■ 19.30: Slovenska ura: a) Risto Savin: Gospodstveni sen — prolog (poje g. Tone Petrovčič), b) Slovenska narodna pesem na Koroškem (g. dr. Julij Fellacher) ■ 20.30: V. Vodopivec—R. Schönherr: Kovačev študent — spevoigra ■ 21.15: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 22.15: Plesna glasba (plošče) ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 16. NOVEMBRA.

12.00: Kmetka godba, kmetki ples (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Slavne pevke (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura: (g. dr. Anton Breclj) ■ 18.20: Češke narodne pesmi (plošče) ■ 18.30: Sloven-

Kvaliteta odločuje

pri nakupu naših površnikov.

Vsak površnik ima svojo

100 % vrednost!

Izvolite se prepričati tudi vi, milostljiva, o kakovosti in dovršenosti našega kroja.

TIVAR obleke

ska narodna pesem (g. France Marolt) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Ideja Jovana Skerliča med Slovenci (Toni Gmajner) Ljubljana ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Rezervirano za prenos ■ 21.30: Edvard Grieg: Sonata v G-duru op. 13 (plošče) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvočki za oddih! (igra Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 17. NOVEMBRA.

11.00: Šolska ura: Na Ohridsko jezero! (g. Josip Lapajne) ■ 12.00: Pesnice z našega juga (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Reproduc. koncert na wurliških orglah ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pester spored (Radijski orkester) ■ 18.40: Šola in avtoriteta (g. dr. Stanko Gogala) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Kopališče liliže (Stanko Vinaver) Bgd ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: II. skladateljska ura: Heribert Svetel. Sodelujejo: Heribert Svetel (klavir),

ženski in moški zbor »Sloga«, gđ. Štefka Korenčanova (sopran) in Radijski orkester ■ 21.00: Simfonična glasba (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Plesna glasba, Radijski jazz ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 18. NOVEMBRA.

12.00: Lahka solistična glasba (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Razvoj prometa v Egiptu — II. del predavanja (g. dr. Valter Bohinec) ■ 18.20: Ročna dela: Naredimo si mapo za zvezke (g. Miroslav Zor) ■ 18.40: Bistvo kapitalizma (g. Rudolf Smersu) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Lamartinova pot po jugoslov. državi 1832 in 1835. I. (dr. Pavle Jevtič) — Bgd ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos opere iz ljubljanskega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmari), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklic in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 150 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, na poštne položnice na ček, račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znak obneme z naročilom.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

ISČE SE STREZNICA, ki zna lepo, prati perilo in nogavice ter fino krpati. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Natančnas«.

INTIMNI ŽENSKI KOLEDAR, velikost notesa, 180 strani, mora imeti vsaka dozorila žena, da se pouči, kako se lahko brez fizične ali moralne škode na versko in medicinsko neoporečen način trajno izogiba spočetja. Po povzetju Din 30.— Zašloga v Ljubljani: Kati Voda. Medvedova 8; dobi se tudi v Učit. knjigarni in v trafikah nasproti »Rije, Slamice in v trafikah na Tyrševi c. 53.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MIZARSKI POMOČNIK in šofer s izpitom, zmogen vseh stavbenih del in politur, star 28 let, išče službo. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod: »Nekadilce«.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MLADA GOSPODINJA, simpatična, vajena vseh hišnih del in dobra kuharica, išče mesto pri boljši družini. Ponudbe poslati pod »Simpatičnas«.

DVIGNITE TUDI PISMA POD: »Zenitevs«, »Fani in Anitas«, »Hrepenenje po tihli sreči«.

GUJ LEPO MLADENKO hoteč idealne ljubezni. Oglas »Tednik«.

GOSPODINJO »Siroto« prosimo, da dvigne pismo v upravi.

Stanovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

SOBO ALI SOBICO iščem za stalno v bližini glavnega kolodvora po možnosti s centralno kurjavo in strogo separiranim vhodom. Dopise na oglasni oddelček »Družinskega tednika« pod »Ornacija cenet«.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepričam samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. I. steklenica s navodilom stane Din 30.— Po pošti razpošljiva parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 84.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času.

če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahore«, I. steklenica s navodilom stane Din 40.— Po pošti razpošljiva parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 84.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih s »Ore-barvo« za lasje, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavni, svetlorjavni ali plavi barvi, lahko vsake sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zagotovljena. I. garntura v navodilih stane Din 30.— Po pošti razpošljiva parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 84.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljšje in najzanesljivejše sredstvo proti prhljaju in izpadanju las. Slabi in zneemljeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica s navodilom stane Din 30.— Naroča se pri: Nobilior parfumeriji, Zagreb, Illica 84.

Prodaj

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

NA PRODAJ NOV ŠIVALNI STROJ, pogrelnjiv. Naslov v upravi »Družinskega tednika«.

POHISTVO. Več šperanih sob na zalogi, orohova korenina, od 3.400 Din naprej. Kuhinjske kredence od 370 Din naprej pri Lancos D. Wolfova 12.

GOSPODINJE — pozor!

Skoraj nove šivalne stroje »Singer«, »Pfaff«, »Gritzner«, in druge za polovično nakupno ceno dobite edino pri »PROMET« (nasproti Križanske cerkve)

Radio modeli letošnje sezije so senzacija tako v kvaliteti, kakor v ceni in ugodnih pogojih

ORION so aparati za Vas!

Obrnite se na trrdko

Ljubljana
Dalmatinova ul. 13

Tel. 33-63